

**ДОКЛАД ЗА ИЗВЪРШЕН ПОСЛЕДВАЩ АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО
НА ЗАКОНИ, ПРЕМИНАЛИ СЪГЛАСУВАТЕЛНА ПРОЦЕДУРА ПО
ЗАКОНА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА И ЗА ОТНЕМАНЕ
НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТОТО ИМУЩЕСТВО**

София, март 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3 стр.
I. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ГРАЖДАНСКОТО ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ	5 стр.
II. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОЩЕНСКИТЕ УСЛУГИ	11 стр.
III. ЗАКОН ЗА МАРКИТЕ И ГЕОГРАФСКИТЕ ОЗНАЧЕНИЯ.....	27 стр.
IV. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ДАНЪЧНО- ОСИГУРИТЕЛНИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС.....	55 стр.
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	62 стр.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на задължението на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ/Комисията) за ежегодно извършване на последващ анализ на въздействието на преминалите през съгласувателна процедура законодателни актове.

Последващият анализ на въздействието е извършен във връзка с дейността на дирекция „Превенция на корупцията“ по съгласуване на законопроекти, изготвени от органите на изпълнителната власт, относно наличието на корупционен риск и на основание:

➤ чл. 32, ал. 1, т. 1, предл. 2, във вр. с чл. 30, т. 2 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ);

➤ чл. 32, ал. 2, т. 10 от Правилник за устройството и дейността на КПКОНПИ и на нейната администрация;

➤ чл. 20, ал. 2, т. 6 от Вътрешни правила за организацията на дейността на дирекция „Превенция на корупцията“;

➤ чл. 16, ал. 1 от Комплексна методология за превенция и предотвратяване на корупцията (Методология), приета на основание § 67, ал. 6 от ЗПКОНПИ с решение на КПКОНПИ, обективизирано в Протокол № 836 от 25.07.2018 г.

Настоящият доклад е четвърти по ред след влизане в сила на ЗПКОНПИ.

С първия доклад, изготвен през 2018 г., са анализирани петнадесет законопроекта, подлежащи на оценка на въздействието, с приети от законодателя петдесет и седем предложения по отношение на корупционния риск.

С втория доклад, изготвен през 2019 г., са анализирани четири законопроекта, подлежащи на оценка на въздействието, като седем от направените от Комисията антикорупционни предложения са напълно възприети от законодателя. Отправени са запитвания до тринадесет заинтересовани страни и са получени тринадесет становища.

С Решение № 11/28.05.2020 г. на КПКОНПИ е приет третият доклад за оценка на въздействието, в който обект на анализ са дванадесет законопроекта с приети от законодателя двадесет и пет антикорупционни предложения. При изготвянето му са изпратени писма с конкретни въпроси до шестдесет и четири заинтересовани страни и са получени шестдесет и четири становища.

В раздел втори от Методологията е уреден редът за извършване на последващ анализ на въздействието на приетите през годината законодателни актове. Въведено е условие за действие на нормативния акт за период не по-кратък от 12 месеца от приемане и обнародване

в Държавен вестник. Посоченото условие обезпечава проследяването на действителното прилагане на конкретната правна норма.

Съгласно чл. 17 от Методологията на последващ анализ относно наличието на корупционен риск подлежат законопроекти, които отговарят едновременно на следните условия:

- преминали са съгласувателна процедура по реда на чл. 32, ал. 1, т. 1 от ЗПКОНПИ;
- в резултат на съгласувателната процедура по предходната точка са установени индикатори за корупционен риск и са направени съответни предложения;
- влезли са в сила и са действали за срок не по-кратък от дванадесет месеца преди 31 декември на годината, за която се извършва последващия анализ;
- не е извършван последващ анализ по реда на глава втора, раздел втори от Методологията за предходен период.

Оценката на въздействието на законодателните актове се базира на правилата, залегнали в Методологията и преминава през следните основни етапи:

- определяне на законодателните актове, които предстои да бъдат анализирани;
- определяне на областите на анализ;
- определяне на заинтересованите страни;
- събиране на информация за ефекта от действието на законодателния акт;
- анализ на ефекта от действието на законодателния акт;
- обобщаване на резултатите от анализа и изготвяне на доклад.

С цел определяне на законите, подлежащи на анализ на въздействието, е извършен детайлен преглед на всички законопроекти, преминали през съгласувателна процедура, действали най-малко 12 месеца и по отношение, на които не е извършван последващ анализ за предходен период.

В тази връзка се констатира, че следва да се анализират четири законопроекта и в резултат от прилагането на посочените по-горе критерии се установи, че на оценка на въздействието за 2020 г. подлежат следните нормативни актове, съгласувани с предложения по отношение на наличието на корупционен риск:

1. ЗИД на Закона за гражданското въздухоплаване;
2. ЗИД на Закона за пощенските услуги;
3. Закон за марките и географските означения;
4. ЗИД на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

След определяне на законодателните актове, с цел даване на обективна, всеобхватна и пълна оценка на въздействието, са приложени следните видове анализ, посочени в Методологията:

➤ анализ на информацията за установяване на съотносимост и релевантност към направените изменения; правен и сравнително-правен анализ на изследваните правни норми и действащото законодателство в съответната област;

➤ преглед на съдебна практика и мониторинг на медийни публикации във връзка с изменените законови разпоредби за установяване на ефекта от действието им в процеса по приложение.

Настоящият доклад представлява систематизиране на процеса по анализ на въздействието, при което основно значение има събирането на данни от надеждни източници на информация, свързани с ефекта от действието на законодателните актове и експертните заключения от заинтересованите страни.

Данните илюстрират конкретната дейност за защита на обществените интереси и приноса на Комисията, което е в пряка връзка с анализираният рисков зона за корупция и с възможностите за предотвратяване на корупционни практики.

I. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ГРАЖДАНСКОТО ВЪЗДУХОПЛАВАНЕ

Информация за постъпилия за съгласуване законопроект:

Проектът на закон за изменение и допълнение на Закона за гражданското въздухоплаване (ЗИД на ЗГВ) е постъпил за съгласуване в КПКОНПИ с писмо с изх. № 04-00-30/29.05.2018 г. от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС). Измененията и допълненията на ЗГВ обхващат най-общо две групи. Първата група изменения произтичат от европейските актове и целят синхронизиране на действащото ни законодателство с европейските регламенти¹ в областта на въздухоплаването. Втората група изменения са в областта на авиационната сигурност и целят както прецизиране на съществуващите текстове, така и въвеждане на административнонаказателни разпоредби за нарушения, осъществявани в тази област.

Информация за становището на КПКОНПИ:

В резултат на съгласувателната процедура с Решение № 23 – ДППК от 13.06.2018 г. е направено едно предложение от КПКОНПИ относно наличието на корупционен риск, което е

¹ Регламент (ЕО) № 300/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 година относно общите правила в областта на сигурността на гражданското въздухоплаване и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2320/2002.

възприето от законодателя.

Предложението по законопроекта касае действащата разпоредба на чл. 7, ал. 3 от ЗГВ, която регулира недопускането на монополно положение на пазара на въздушен превозвач по линия за редовни въздушни превози, освен ако друго не е предвидено в международен договор, по който Република България е страна. Когато в международен договор има ограничения за броя на българските въздушни превозвачи, за честотите на експлоатация на линията или за предлагания капацитет, изборът се извършва от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията въз основа на конкурс или чрез възлагане, когато за участие в конкурса за дадена линия се е явил само един кандидат. Съгласно направеното предложение за изменение на закона, това правомощие преминава в компетентността на главния директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД „ГВА“).

КПКОНПИ е констатирала, че предлаганата промяна би довела до концентрация на правомощия в едно лице, което да взема решения дали да инициира/открие конкурс и да проведе избор на въздушен превозвач, тъй като провеждането на конкурса ще се извършва от главния директор и по негово предложение, в резултат на което ще е налице сливане на органа, предлагащ извършването на конкурс за достъп до пазара на въздушни превозвачи и на органа, провеждащ конкурса. Концентрацията на власт/правомощия създават предпоставки за субективизъм при провеждане на конкурс и съответно е предпоставка за проява на корупционно поведение, поради което КПКОНПИ е направила предложение разпоредбата на чл. 7, ал. 3 от ЗГВ да запази настоящето си съдържание, като министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията остане компетентния орган относно провеждането на конкурс за достъп до пазара на въздушни превозвачи.

Информация за окончателния вариант на законопроекта:

Предложението е прието от законодателния орган и предвиденото изменение на разпоредбата е отпаднало от проекта.

ЗИД на ЗГВ е приет и обнародван в Държавен вестник, бр. 1 от 3 януари 2019 г. и е в сила от 07.01.2019 г.

Идентифициране на заинтересованите страни:

- МТИТС;
- Въздушни превозвачи;
- Авиационни оператори.

Оценка на въздействието:

С оглед проследяване и анализ на ефекта от инициираните изменения от вносителя на законопроекта и във връзка с изготвяне на настоящата оценка на въздействието, са изпратени писма до МТИТС с копие до Гражданска въздухоплавателна администрация към МТИТС; „Летище София“ ЕАД, „БЪЛГАРИЯ ЕР“ АД, „Фрапорт туин стар еърпорт мениджмънт“ АД, „Авиостарт“ ООД, „АЛК“ АД и „Хели Ер – Сау“ АД, с които са отправени следните конкретни въпроси:

1. *Какъв е ефектът от действието на ЗИД на ЗГВ (изм. и доп. ДВ, бр. 1 от 03 януари 2019 г., в сила от 07.01.2019)?*

2. *Постигнати ли са целите в съответните насоки на изменителния закон, предвидени в мотивите му?*

3. *Констатирано ли е положително въздействие от измененията на ЗГВ?*

4. *Как измененията и допълненията в закона допринасят за гарантиране на безопасността и сигурността в гражданското въздухоплаване?*

5. *Посочените изменения и допълнения способстват ли за постигане на по-висока ефективност при осъществяване на законоустановените задължения на служителите, изпълняващи дейности по сигурността на гражданските летища за обществено ползване на територията на страната ни?*

6. *Считате ли, че разпоредбата на чл. 7, ал. 3 от ЗГВ, касаеща ограничения за броя въздушни превозвачи, за честотите на експлоатация на линията или за предлагания капацитет, в която е указано, че при тези случаи „изборът се извършва от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията въз основа на конкурс или чрез възлагане, когато за участие в конкурса за дадена линия се е явил само един кандидат“, гарантира в достатъчна степен обективност, справедливост и прозрачност при избора на кандидатите?*

7. *Констатира ли други недостатъци и непълноти в условията и реда за провеждането на конкурсите за достъп до пазара на въздушни превозвачи, които могат да опорочат процедурите или да създадат условия за развиване на корупционни практики?*

8. *Считате ли, че предвидените изменения и допълнения в административнонаказателните разпоредби /в частност чл. 143/, където се отменят текстове и се добавят нови нарушения и нови лица, подлежащи на административни наказания, са прецизирани в достатъчна степен? Следва ли да бъдат включени нови по вид нарушения, липсващи в закона към настоящия момент със съответните административни наказания?*

9. Съответстват ли на степента на обществена опасност установените парични размери на глобите в новите административнонаказателни разпоредби?

10. Установени ли са корупционни практики във връзка с направените изменения и допълнения на ЗГВ, както и в закона като цяло?

11. В хода на приложението на закона констатиран ли са слабости, законови празноти и/или нововъзникнали обстоятелства, които да налагат последваща законодателна инициатива?

Не са постъпили отговори от „Фрапорт туин стар еърпорт мениджмънт“ АД, „Авиостарт“ ООД, и „Хели Ер – Сау“ АД.

По поставените въпроси МТИТС с писмо вх. № ЦУ 01-3060/12.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ отговаря, че ефектът от изменението и допълнението на закона е положителен, тъй като са въведени нови изисквания в сферата на сигурността в гражданското въздухоплаване, гарантиращи ефективното функциониране на въздушните превози. Създаден е институтът „пълноправен контролор (регулиран агент)², с което се детайлизира националната уредба и се осигурява прилагането на законодателството на Европейския съюз (ЕС). Министерството изразява принципната позицията, че резултатите, целени с измененията и допълненията, предвидени в мотивите на законопроекта, са изпълнени. Положителното въздействие от измененията се изразява в създадените възможности за осъществяване на дейностите в областта на безопасността и сигурността в гражданското въздухоплаване. Също така, с предвидените нови основания за търсене на административнонаказателна отговорност, се създават условия за превенция при осъществяване на дейностите от субектите в авиационния сектор.

Посочено е, че разпоредбата на чл. 7, ал. 3 от ЗГВ гарантира в достатъчна степен обективност, справедливост и прозрачност при избора на кандидатите. Същата е развита в Наредба № 847 от 15.01.2010 г. за въвеждане на национална процедура за достъп до пазара на въздушни превозвачи на Общността, установени в Република България, по въздушни линии, договорени съгласно международни договори на Република България с държави извън ЕС. В Наредба № 847 не се съдържат предпоставки, които могат да опорочат процедурите или да създадат условия за развитие на корупционни практики.

Предвидените изменения и допълнения в административнонаказателните разпоредби, в частност чл. 143 от закона, където се отменят текстове и се добавят нови нарушения и нови лица, подлежащи на административни наказания, са прецизирани и отразяват необходимостта от уреждане на установените празноти в закона при прилагането му в практиката на

² „Пълноправен контролор“ („регулиран агент“) е въздушен превозвач, агент, товароизпращач или друго образувание, което осигурява контрола на сигурността по отношение на товара или пощата.

инспекторите, както и установените парични размери на глобите съответстват на степента на обществена опасност.

Не са установени корупционни практики във връзка с направените изменения и допълнения на ЗГВ, както и в закона като цяло. В хода на приложението на закона всички констатирани законови празноти и нововъзникнали обстоятелства ще бъдат предмет на последващи предложения за изменение и допълнение на закона.

„Летище София“ ЕАД с писмо с вх. № ЦУ 01-3151/15.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ посочва, че нормативната уредба е приведена в съответствие с изискванията на ЕС, което е създало необходимите условия за правилното ѝ прилагане, както и че в областта на авиационната безопасност е преодоляно несъответствието относно препращането към вече отменени регламенти на ЕС. Добавените нови административни наказания в чл. 143 от закона и определянето на нови лица, подлежащи на санкция, въздействат превантивно за повишаване на вниманието на служителите при изпълнение на служебните задължения. В подкрепа на твърдението са посочили и стриктното спазване на разработените в съответствие със ЗГВ, изискванията на ГД „ГВА“, Национална програма за сигурност в гражданското въздухоплаване и други национални програми, процедури и правила в летище София за предотвратяване на нарушенията. С регламентираната отговорност на служителите, извършващи дейности по сигурността, е постигната по-висока ефективност и по-добро качество при осъществяване на законоустановените им задължения.

„Летище София“ ЕАД счита, че процедурата за достъп до пазара на въздушни превозвачи е добре уредена в Наредба № 847 от 15.01.2010 г., което от своя страна гарантира в достатъчна степен обективност, справедливост и прозрачност при избор на кандидатите. Към настоящия момент не са му известни корупционни практики във връзка с направените изменения и допълнения на ЗГВ, както и в закона като цяло.

В отговор на поставените въпроси с писмо вх. № ЦУ 01-3085/15.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ, „БЪЛГАРИЯ ЕР“ АД, в качеството на авиопревозвач, е изразило становището, че:

Ефектът от действието на ЗИД на ЗГВ е съществен, тъй като с предложените промени е постигнато уеднаквяване на действащото право в Република България с Регламента на ЕС, засягащ гражданското въздухоплаване, както и че до голяма степен са постигнати целите на съответните промени и нововъведения. В хода на обсъждането обаче, остават неясноти в закона, които следват да се конкретизират с последващи обсъждания. Като положителна страна е посочено, че на ГД „ГВА“ е възложена задачата да следи за безопасността и сигурността в гражданското въздухоплаване, както и възможността да издава необходимите за това сертификати. С това се хармонизира националното законодателство с Регламент ЕС 18/2010 на

Комисията. Предвидено е разработването на нови програми за сигурност, свързани с контрола на качеството, като отговорните за изпълнението на мерките лица вече ще бъдат сертифицирани.

Според дружеството, със запазването на разпоредбата на чл. 7, ал. 3 от ЗГВ, се гарантира до голяма степен обективност, справедливост и прозрачност при избора на кандидатите при процедурата за избор на въздушен превозвач за експлоатация на договорена линия. Не са констатирани недостатъци и непълноти, които биха могли да опорочат процедурите или биха създали условия за развиване на корупционни практики.

„БЪЛГАРИЯ ЕР“ АД изразява позиция, че глобите в новите административнонаказателни разпоредби са в достатъчен размер, за да се постигнат целите за налагането на съответната санкция според степента на обществена опасност, но би следвало да се конкретизират и допълнят предвидените нарушения за извършване на полети с беспилотно управляемо въздухоплавателно средство (дрон) без разрешение, както и да се пояснят санкциите за това.

Дружеството не е констатирало корупционни практики и счита, че законът и промените, ще допринесат за превенция в борбата с тях. Посочва за основен проблем липсата на единен национален орган, който да създаде механизъм за независимо събиране, оценяване, обработване и анализиране на сведения за събития, който в същото време да осъществява контрол и надзор над авиационните субекти.

С писмо вх. № ЦУ 01-3012/12.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ, авиопревозвачът „АЛК“ АД изразява мнение, че ефектът от действието на ЗИД на ЗГВ е в актуализацията на номерацията на европейски регламенти с приложение върху гражданската авиация, както и използваната терминология. Дружеството не счита, че се гарантира в достатъчна степен обективност, справедливост и прозрачност при избора на кандидатите, при процедурата за избор на въздушен превозвач за експлоатация на договорена линия, както и че не са изпълнени в цялост предвидените разпоредби на Наредба 847/15.01.2010 г. като не посочва конкретни примери и мотиви за това си твърдение.

Извод:

Влезлите в сила през 2019 г. изменения и допълнения в ЗГВ целят синхронизиране на действащото национално законодателство с последните няколко новости в европейската правна рамка в областта на въздухоплаването. В тази връзка може да се твърди, че целите на ЗГВ са изпълнени в пълен обем. От анализа на предоставената със становищата на заинтересованите страни информация се установи, че ефектът от действието на закона е предимно в положителна насока. Разбира се, по отношение на така дадената положителна оценка на въздействие, следва да се има предвид и факта, че се касае за сравнително кратко действие на нормативния акт, по

който има възможност тепърва да се установяват практически затруднения в хода на правоприлагане.

По отношение на измененията в ЗГВ в областта на авиационната сигурност, въвеждащи административнонаказателни разпоредби за нарушения в тази област също може да се обобщи, че ефектът от действието на закона е положително и заложените в мотивите цели са изцяло постигнати. Освен че с новите основания за търсене на административнонаказателна отговорност се гарантира безопасността и сигурността в гражданското въздухоплаване, са създадени и условия за превенция при осъществяване на дейностите от субектите в авиационния сектор. С добавянето на нови административни наказания в чл. 143 от закона и определянето на нов кръг лица, подлежащи на санкциониране, е постигната по-висока ефективност и по-добро качество при осъществяване на законоустановените задължения на длъжностните лица.

От събраната от заинтересованите страни информация се установи, че към момента не са констатирани корупционни практики във връзка с приложението на ЗГВ. Не са налице данни за констатирани слабости, законови празноти или нововъзникнали обстоятелства, които да налагат последваща законодателна инициатива. Единствено „БЪЛГАРИЯ ЕР“ АД установява слабости в сега действащото законодателство и прави предложения за законодателна промяна, които обаче не са с антикорупционна насоченост, а именно: въвеждане на единен национален орган за осъществяване на контрол и надзор над авиационните субекти и разписване на ясни правила, в случаите на нарушения, извършвани при полети с безпилотно управляемо въздухоплатателно средство (дрон) без разрешение.

II. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОЩЕНСКИТЕ УСЛУГИ

1. Информация за постъпилия за съгласуване законопроект:

Проектът на закон за изменение и допълнение на Закона за пощенските услуги (ЗИД на ЗПУ) е постъпил за съгласуване в КПКОНПИ с писмо с изх. № 04-00-80/16.11.2018 г. от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС). Измененията и допълненията на ЗПУ са наложени с цел актуализация на правната рамка в съответствие с новостите в правото на ЕС. Съществените промени в закона са в четири направления: предвиждане на мерки в националното законодателство, които да осигурят изпълнението на задълженията на Република България като държава членка, като бъдат установени размер на санкциите и правила, свързани с налагането им, за нарушения на новоприетия Регламент (ЕС) 2018/644 на Европейския парламент и на Съвета от 18.04.2018 г.

относно услугите за трансгранична доставка на колетни пратки; преодоляване на изоставащото с две години компенсиране на пощенския оператор със задължение за извършване на универсална пощенска услуга³ (УПУ)⁴; отстраняване на възникнали проблеми при тълкуването и прилагането на някои правни норми (разграничаване на „универсалната пощенска услуга“ в нейната цялост от „услуги, включени в обхвата на универсалната пощенска услуга“ (УВОУПУ); прецизиране на установени празноти и противоречиви тълкувания на текстове, отнасящи се до изпълнение на регулаторните функции на Комисия за регулиране на съобщенията (КРС) и на четвърто място – въвеждането на изрично задължение за пощенските оператори да изискват, обработват и съхраняват за определен срок от време идентификационни данни за потребителите на пощенски услуги, с цел проследимост на пратките при извършване на онлайн търговия, както и на паричните плащания с наложен платеж за данъчни цели.

Информация за становището на КПКОНПИ:

В резултат на съгласувателната процедура, с Решение № 67 – ДППК от 05.12.2018 г., е направено едно предложение от КПКОНПИ относно наличието на корупционен риск, което е възприето от законодателя. Предложението по законопроекта касае цялата Глава дванадесета „Административнонаказателни разпоредби“ и е направено по повод установена липса на разграничения между размерите на глобите, които ще се налагат на физически лица нарушители и имуществените санкции, които ще се налагат съответно на нарушители юридически лица/еднолични търговци.

Предпоставка за така направеното предложение е анализът на въведения допълнителен чл. 106б от закона със седем алинеи, при които в нито една от алинеите не е предвидена диференциация на размера на паричната санкция, която ще се налага на физическо или юридическо лице нарушител – пропуск, който създава условия за прояви на корупция, административен произвол и порочни практики. Същият проблем е идентифициран и при разпоредба, за която не е предвидено изменение или допълнение (чл. 106), въпреки че кореспондира с предложени нови текстове на административнонаказателни разпоредби – чл. 105, ал. 1 и ал. 3.

Анализът на цитираните разпоредби установи липса на разграничение в размера на

³ С изменения и допълнения в ЗПУ от 2010 г. е възложено на „Български пощи“ ЕАД задължение за извършване на универсалната пощенска услуга на територията на цялата страна, включително и в труднодостъпни райони, с определено качество и на достъпни цени. Пощенският оператор със задължение за извършване на УПУ получава компенсация от държавния бюджет, когато задължението за извършване на УПУ води до нетни разходи и представлява несправедлива финансова тежест за него.

⁴ Съгласно чл. 34, ал. 1 от ЗПУ универсалната пощенска услуга включва следните видове услуги: приемане, пренасяне и доставяне на вътрешни и международни пощенски пратки (кореспондентски пратки - до 2 кг; малки пакети - до 2 кг; печатни произведения - до 5 кг; пратки за незрящи и слабовиждащи лица - до 7 кг; приемане, пренасяне и доставяне на вътрешни и международни пощенски колети - до 20 кг; допълнителни услуги „препоръка“ и „обявена стойност“).

наказанието в зависимост от вида на нарушителя; размерът е еднакъв и фиксиран и за глобата, и за имуществената санкция. Посочената неяснота създава предпоставки за прояви на противоправно поведение, в т.ч. и на корупционно такова, тъй като е в разрез с установеното от българския законодател диференциране на размерите на административните наказания в зависимост от това дали извършителят е физическо лице или юридическо такова.

Информация за окончателния вариант на законопроекта:

Направеното от КПКОНПИ предложение е прието и текстовете на Глава дванадесета от ЗПУ са прецизирани.

ЗИД на ЗПУ е приет и обнародван в Държавен вестник, бр. 53 от 5 юли 2019 г. и е в сила от 09.07.2019 г.

Идентифициране на заинтересованите страни:

- Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС);
- Комисия за регулиране на съобщенията (КРС);
- Оператори на пощенски услуги – 70 бр. (държавно дружество „Български пощи“ ЕАД, „Изипей“ АД, „Еконт Експрес“ ЕООД, „Динамик Експрес Енд Лоджистикс“ ЕООД, „Тип Топ Куриер“ АД, „МИБМ Експрес“ ООД, „Сити лоджистикс“ ООД, „СПИДИ“ ЕАД);
- Потребители на пощенски услуги.

Оценка на въздействието:

С оглед проследяване и анализ на ефекта от изменения и допълненията на законопроекта и във връзка с изготвяне на настоящата оценка на въздействието, са изпратени писма до МТИТС, КРС, осем оператора на пощенски услуги: „Български пощи“ ЕАД, „Изипей“ АД, „Еконт Експрес“ ЕООД, „Динамик Експрес Енд Лоджистикс“ ЕООД, „Тип Топ Куриер“ АД, „МИБМ Експрес“ ООД, „Сити лоджистикс“ ООД, „СПИДИ“ ЕАД, с които са отправени следните конкретни въпроси:

1. Какъв е ефектът от действието на измененията в ЗИД на ЗПУ (изм. и доп. ДВ. бр.53 от 5 Юли 2019 г., в сила от 09.07.2019 г.) и по-конкретно на Глава дванадесета „Административнонаказателни разпоредби“?

2. Постигнати ли са резултатите, целени с измененията и допълненията, предвидени в мотивите към законопроекта, като:

- преодоляване на празнотата в правната рамка, уреждаща обществените отношения, свързани с извършването на пощенски услуги в Република България по отношение на контрола

по изпълнението на регламент (ЕС) 2018/644 на Европейския парламент и на Съвета от 18.04.2018 г. относно услугите за трансгранична доставка на колетни пратки, в сила от 22.05.2018 г.;

- стабилизиране на икономическите показатели на задължения оператор и създаване на добра основа за развитието му през следващите години;

- гарантиране устойчивото предоставяне на УПУ в дългосрочен план и подобряване на нейното качество;

- преодоляване на практическите затруднения в процеса на правоприлагане, свързани с разграничаването на „универсална пощенска услуга“ в нейната цялост от „услуги, включени в обхвата на универсалната пощенска услуга“;

- избягване на противоречиви тълкувания на разпоредбите, уреждащи изпълнението на регулаторните функции на КРС;

- постигане на ефективен контрол върху онлайн търговците?

3. В каква степен измененията в чл. 29 и чл. 29а от ЗИД на ЗПУ (изм. и доп. ДВ. бр. 53 от 5 юли 2019 г., в сила от 09.07.2019 г.), допринесоха за подобряване на качеството на УПУ?

4. В хода на приложение на ЗПУ ефективни и възпиращи ли са въведените санкции с измененията? Съответстват ли на степента на обществена опасност установените парични размери на санкциите в новите административнонаказателни разпоредби? Установени ли са затруднения при прилагане на санкционната дейност по Глава дванадесета?

5. Констатирани ли са положителни въздействия от измененията на закона върху пощенските оператори и потребителите на пощенски услуги и в какво се изразяват те?

6. В каква степен е постигнат ефективен регулаторен надзор по отношение на участниците на пазара за трансгранична доставка на колетни пратки?

7. В каква степен измененията и допълненията на ЗПУ способстваха за повишаване защитата на потребителите на пощенски услуги?

8. Ефективен ли е въведения механизъм за осъществяване на контрол върху подателите на вътрешни и международни пощенски пратки в чл. 20, ал. 1, т. 11, във връзка с контрола по спазване на данъчното и осигурително законодателство от страна на лица, извършващи търговска дейност в интернет чрез пощенската мрежа?

9. Прецизираната и актуализирана норма на чл. 29, т. 5 и чл. 29а от ЗПУ за получаване на компенсация от държавния бюджет, когато задължението за извършване на УПУ води до нетни разходи и представлява несправедлива финансова тежест за пощенския оператор, улесни ли или затрудни процедурата по доказване на нетни разходи и в цялост процеса по получаване на средства за компенсация?

10. Създават ли се предпоставки за нерегламентирани действия и възможности за злоупотреби във връзка с направените изменения и допълнения на ЗПУ? Установени ли са корупционни практики във връзка с направените изменения и допълнения на ЗПУ?

11. В хода на приложението на закона констатиран ли са слабости, законови празноти и/или нововъзникнали обстоятелства, които да налагат последваща законодателна инициатива?

Отправено е запитване във връзка с оценка на въздействието на ЗПУ и до Национална агенция за приходите (НАП), въпреки че агенцията не е идентифицирана като заинтересована страна, тъй като от отговора на МТИТС се установи, че именно по предложение на НАП е въведено изискването към пощенските оператори да изискват и обработват данни за идентификация на лица, извършващи търговска дейност в интернет чрез пощенската мрежа. Целта е да се подпомогне агенцията при извършвания от нея контрол по спазване на данъчното законодателство. Отправените въпроси до НАП са следните:

1. Постигната ли е с измененията и допълненията заложената цел, предвидена в мотивите към законопроекта, а именно ефективен контрол върху онлайн търговците?

2. Ефективен ли е въведеният механизъм за осъществяване на контрол върху подателите на вътрешни и международни пощенски пратки в чл. 20, ал. 1, т. 11 от ЗПУ, във връзка с контрола по спазване на данъчното и осигурително законодателство от страна на лица, извършващи търговска дейност в интернет чрез пощенската мрежа?

По поставените въпроси МТИТС с писмо вх. № ЦУ 01-02643/08.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ изрази позиция, че краткият период на действие на нормативните изменения не позволява изготвянето на този етап на пълна и качествена оценка на въздействие и намира, че изтичането на пет годишен период от влизане в сила на съответната уредба би бил подходящ за извършването на последваща оценка на ЗИД на ЗПУ с оглед значимостта на промените, какъвто срок е предвиден и в чл. 22, ал. 2 от Закона за нормативните актове.

Министерството изразява принципната позиция, че резултатите, целени с измененията и допълненията, предвидени в мотивите на законопроекта са изпълнени, тъй като с въвеждането на мерките по чл. 105г от закона, Република България е изпълнила изискванията на чл. 8, параграф 1 от Регламента, като в изпълнение на параграф 2 от същия член своевременно е нотифицирала въведените санкции. По отношение на целта за стабилизиране на икономическите показатели на задължения оператор и създаването на добра основа за развитието му през следващите години, вносителят на законопроекта счита, че по принцип целта е изпълнена, но наличието на трайна тенденция може да се наблюдава и анализира въз основа на резултатите от една или повече финансови години, тъй като със ЗИД на ЗПУ е променен моделът на

компенсиране на пощенския оператор със задължение за извършване на УПУ, съгласно който компенсирането се осъществява авансово за текущата година на база на компенсацията, определена през предходната година⁵. Измененията и допълненията на закона, свързани с компенсиране на задължения пощенски оператор, дават основата за преодоляване на негативното влияние от двегодишното изоставане в компенсирането за УПУ за 2018 г. и 2019 г. в размер общо на 51 675 лв. По данни от министерството, от тях са получени 8 000 000 лв. през 2020 г. и са одобрени за 2021 г. още 8 000 000 лв. Именно тези допълнителни трансфери се отразяват благоприятно на задължения оператор и в частност на задължението му за извършване на УПУ. Официална информация относно икономическите показатели на оператора за 2020 г., съгласно отчетите на дружеството, министерството може да представи допълнително след приключването на финансовата 2020 г. в края на месец март 2021 г.

Вносителят на закона не разполага със сведения за затруднения в правоприлагането, свързани с разграничаването на УПУ в нейната цялост от УВОУПУ, подобни на наблюдаваните преди приемането на измененията. В писмото си МТИТС посочва, че целта, залегнала в мотивите на законопроекта относно избягването на противоречиви тълкувания на разпоредбите, уреждащи изпълнението на регулаторните функции на КРС, също е постигната. Посочват, че нямат данни за неясноти в правоприлагането, подобни на наблюдаваните преди приемането на измененията.

Чрез измененията на разпоредбите на чл. 29 и чл. 29а от ЗИД на ЗПУ, които въвеждат механизма за авансово превеждане на необходимите средства за предоставянето на УПУ въз основа на размера на компенсацията, определен за предходната година, както и чрез постепенното преодоляване на изоставането в плащанията към задължения пощенски оператор, са създадени условията за изпълнение на един от основните приоритети на държавата в областта на пощенските услуги, а именно гарантиране на устойчивото предоставяне на УПУ в дългосрочен план и подобряване на нейното качество. Окончателни данни относно икономическите показатели на задължения оператор за 2020 г. могат да бъдат предоставени допълнително след приключването на финансовата година. Краткият период на действие на измененията в ЗИД на ЗПУ и влиянието на продължаващата пандемия на COVID-19 върху пазара на пощенски услуги в световен и национален мащаб също са показатели, затрудняващи към настоящия момент извършването на оценка на предоставянето на УПУ конкретно в следствие на измененията на разпоредбите на чл. 29 и чл. 29а.

⁵ Моделът на компенсиране е в пълно съответствие с условията на Решение на Европейската комисия от 20 декември 2011 г. относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, натоварени с извършването на услуги от общ икономически интерес (ОВ, L 7, 11 януари 2012 г.).

В МТИТС не са регистрирани сигнали или предложения от заинтересовани страни във връзка с практическото прилагане на измененията в нормативната уредба, въведени с разглеждания ЗИД на ЗПУ.

Министерството изразява позицията, че прецизираната и актуализирана норма на чл. 29, ал. 5 и чл. 29а от ЗПУ за получаване на компенсация от държавния бюджет, когато задължението за извършване на УПУ води до нетни разходи и представлява несправедлива финансова тежест за пощенския оператор, не затруднява процедурата по доказване на нетните разходи и процеса по получаване на средства за компенсиране на несправедливата финансова тежест, а точно обратното - твърди, че е внесена яснота по отношение на правата и задълженията на заинтересованите страни. До настоящия момент министерството не е уведомявано от КРС или друго лице за наличието на затруднения при прилагането на процедурата.

От министерството не са установени предпоставки за нерегламентирани действия и възможности за злоупотреби във връзка с направените изменения и допълнения на ЗПУ. В хода на приложението на закона, за периода от 09.07.2019 г. до сега, не са констатирани слабости, законови празноти и/или нововъзникнали обстоятелства, които да налагат последваща законодателна инициатива.

„Динамик Експрес енд Лоджистикс“ ЕООД с писмо с вх. № ЦУ01-1850/01.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ посочва, че:

Дружеството сравнително отскоро осъществява дейност по смисъла на ЗПУ и поради тази причина не може да изрази категорично становище относно ефектът от действието на измененията в ЗПУ. До момента не са му налагани административни санкции по реда на Глава дванадесета на ЗПУ. Отправен е апел, в случай на бъдещи законодателни промени, размерът на административните санкции и по-конкретно максималния им размер да бъде ограничен до определен процент от собствените приходи на пощенския оператор за определен период. Според „Динамик Експрес енд Лоджистикс“ ЕООД санкции в абсолютен размер имат съвсем различен възпиращ ефект върху новосъздадени дружества и върху такива с милионни приходи годишно.

В заключение е посочено, че по отношение на контрола по осъществяването на пощенски услуги от лица, които не са се регистрирали/лицензирали по реда на ЗПУ, законовата рамка е непълна и неефективна. Следва на законодателно ниво да се изведе тази задача като приоритетна в дейността на конкретни държавни институции. Предвидените санкции в тази връзка нямат възпиращ ефект и са единствено с пожелателен характер. Твърди се, че липсата на контрол е причината, която изкривява пазара и поставя в неравнопоставено положение

пощенските оператори, полагащи усилия да спазват закона и заплащащи всички дължими такси.

В отговор на поставените въпроси, с писмо вх. № ЦУ-01-2901/11.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ, „Спиди“ АД, в качеството на оператор на пощенски услуги, е изразило становището, че:

Законовата рамка, която следва да установява контрол по осъществяването на пощенски услуги от лица, които не са се регистрирали/лицензирали по реда на ЗПУ, е непълна и неефективна. Според дружеството в тази връзка няма предвидени конкретни ефективни механизми за осъществяване на контрол, а предвидените санкции нямат възпиращ ефект, като в резултат лицензираните и регистрирани пощенски оператори, особено при трансграничната доставка на колетни пратки, са поставени да действат в условията на нелоялна конкуренция и са единствени адресати на контрол и административнонаказателни санкции. Посочено е, че нямат наблюдения измененията в Глава дванадесета „Административнонаказателни разпоредби“ на ЗПУ да са породили ефект по отношение дейността на пощенските оператори.

Изразено е мнението, че преди измененията и допълненията към ЗПУ, регулаторният орган е разполагал с правомощия и ефективни механизми за проследяване на цените, прилагани от участниците на пазара на трансгранична доставка на колетни пратки. В този смисъл, с промените и допълненията за участниците, е въведена единствено конкретика в процедурата, съдържанието и приложимите срокове при изпълнение на задълженията по предоставяне на информация към регулатора. По отношение на измененията и допълненията, свързани с разграничаване на УПУ в нейната цялост от УВОУПУ, от „Спиди“ АД намират същите за механични и водещи до загуба на идентичността на тези услуги, обосноваването от тяхното съществуване и лицензионен режим.

Според изложеното в писмото, промените и допълненията в ЗПУ не са въвели контрол върху онлайн търговците, доколкото последните не са задължени лица по реда на закона, а само са вменили допълнителни задължения на пощенските оператори. Все пак дружеството отчита положителния ефект от изискването пощенските оператори да обработват и съхраняват определени лични данни на потребителите. Това е довело до ефективно намаляване на възможностите за злоупотреби и представлява допълнителен механизъм за контрол върху осъществени доставки с предполагаем търговски характер. Като проблем е посочено, че всяко едно повишаване на административната тежест върху пощенските оператори рефлектира в високи разходи за услугата и осигуряването на нейното качество, респективно в повишение на цените.

По отношение на административнонаказателната дейност е изразена позицията, че за установените с измененията и допълненията санкции липсва баланс между конкретното

нарушение, преценката за неговата обществена опасност и предвиждания размер на санкцията. При съществуващата редакция на закона е допусната възможност за широко тълкуване от страна на регулатора на това дали и кога е налице нарушение и има ли то обществена опасност, както и че липсват механизми за публичност и проследяване на установените практики, което от своя страна би способствало за уеднаквяване на противоречива практика.

Като положително е отчетено изменението на закона относно въвеждането на срок по чл. 21, ал. 5 от ЗПУ⁶, но от друга страна се констатира, че липсата на отговор в срока не се тълкува като мълчаливо съгласие, както е била мотивирана законодателната промяна, така че да се позволи продължаване на процедурата по съгласуване без прекомерно забавяне. Според „Спиди“ АД, въпреки въведените промени, процесът по съгласуване на промени в Общите условия на пощенските оператори продължава минимум 3-4 месеца, което пречатства бързото и адекватно адаптиране на услугите спрямо пазарните условия.

От дружеството не отчитат реално повишаване на защитата на потребителите на пощенски услуги в резултат на измененията и допълненията на ЗПУ и по-конкретно в резултат на повишена административна или административнонаказателна тежест за пощенския оператор. Изразена е позицията, че не е постигнат оптималния баланс между необходимостта регулаторът да осигурява експертна и качествена намеса и контрол при спорове между пощенските оператори и потребителите и създаденото задължение за администриране на оплаквания и сигнали без необходимото ниво на същественост или които вече са решени към момента на разглеждането им. В заключение се посочва, че в този смисъл прецизирането на законовите разпоредби би било полезно за всички участници на пазара на пощенските услуги и би довело до значително по-голяма ефективност на упражнявания контрол.

Дружеството не разполага с конкретни данни, от които може да се направи категоричен извод, че направените в закона изменения и допълнения създават предпоставки за нерегламентирани действия, възможности за злоупотреби или корупционни практики.

С писмо вх. № ЦУ01-2821/10.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ пощенският оператор „Еконт Експрес“ ЕООД изразява следното мнение по поставените въпроси:

По отношение на ефекта от прилагането на измененията на ЗПУ, свързани с административнонаказателната дейност, дружеството не намира промяна нито в положителна, нито в отрицателна посока. По отношение на пощенските оператори въздействието на измененията и допълненията на ЗПУ е по-скоро ограничаващо, предвид корекциите в

⁶ Съгласно чл. 21, ал. 5 от ЗПУ пощенските оператори вземат становище от Комисията за защита на потребителите по проекта на общи условия на договора с потребителите, преди да го представят за съгласуване на КРС. Комисията за защита на потребителите се произнася в 30-дневен срок от получаването на общите условия на договора с потребителите.

дефинициите на услуги като: „пощенски паричен превод“⁷, мобилна пощенска услуга⁸ и др. По отношение на потребителите на пощенски услуги също намира ефекта от измененията и допълненията за негативни, предвид повишаването на цената на УВОУПУ, която вече подлежи на облагане с ДДС. Според дружеството повишените изисквания за идентификация и обработка на лични данни на клиенти не са приети положително от потребителите. Неяснотите по отношение на точките за достъп⁹, както и липсата на определеност на статута на куриера, води до други неясноти по отношение на предлагането на различни услуги.

КРС с писмо вх. № ЦУ01-3101/15.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ предостави следната информация във връзка с поставените въпроси:

От комисията намират нивото на защита за повишено както с въвеждането на конкретните правила за поведение¹⁰, така и с увеличаване размера на относимите санкции, предвидени в Глава дванадесета от ЗПУ. Промените в закона, които разширяват правомощията на КРС¹¹, създават по-висока степен на яснота в правоприлагането. По отношение на измененията в Глава дванадесета „Административнонаказателни разпоредби“ от ЗПУ, КРС изразява становището, че с повишаването на минималните и максималните размери на санкциите, е постигнато по-високо ниво на защита на съответните обществени отношения и минимизиране на нарушенията на закона. Според тях с въвеждането на изрична санкция се създава механизъм за осъществяване на контрол от страна на КРС по отношение на участниците

⁷ Съгласно § 1, т. 9 от ПРЗ на ЗПУ „пощенски паричен превод“ е пощенска услуга, при която в точка за достъп до мрежата на пощенски оператор, лицензиран по чл. 39, т. 3, подателят подава парична сума в брой и нарежда по електронен път или писмено на хартиен носител пълната сума да бъде изплатена в брой на получателя без никаква удръжка.

⁸ Съгласно § 1, т. 29 от ПРЗ на ЗПУ „Мобилна пощенска станция“ е елемент на пощенските мрежи, организиран в помещения на специализирани транспортни средства, където длъжностни лица на пощенски оператор извършват пощенски услуги по уточнен маршрут и график в няколко населени места без стационарни пощенски станции.

⁹ Съгласно § 1, т. 4 от ДР на ЗПУ „точка за достъп“ е стационарна или мобилна пощенска станция, пощенско агентство или изнесено пощенско гише, където подателите предават и операторът приема пощенските пратки и пощенските парични преводи, както и пощенски кутии и други устройства за обществено ползване, поставени на достъпни за подателите места.

¹⁰ Съгласно измененията на чл. 29 и чл. 29а от ЗПУ се предвижда авансово компенсиране на пощенския оператор на база компенсацията, изплатена през предходната година. От това действие се наблюдава подобряване на финансовото състояние на пощенския оператор, задължен да извършва УПУ, тъй като чрез неговата пощенска мрежа се извършват услуги от обществен интерес, което е в полза на всички потребители на територията на РБ. Чрез предоставянето на УПУ, тъй като чрез неговата пощенска мрежа се извършват услуги от обществен интерес, което е в полза на всички потребители на територията на РБ. Чрез предоставянето на обществени услуги чрез мрежата на задължения пощенски оператор държавата повишава защитата на правата на потребителите да получават надеждна и качествена УПУ, особено уязвими поради отдалеченост и икономическо състояние на социални групи, например: пенсионери, хора с увреждания, хора, живеещи в селски, слабо населени или отдалечени райони.

¹¹ Съгласно измененията на чл. 15 от ЗПУ КРС да дава задължителни указания: за промени във връзка с прилагането на системата за разпределение на разходите, резултатите от която се проверяват от независим одитор и се използват като база за изчисляване на нетните разходи от предоставянето на УПУ (чл. 15, ал. 1. 15 и чл. 29б, ал. 3); при спорове между потребители и пощенски оператори, както и за промяна на общите условия на договора с потребителите с оглед защита на потребителите с цел постигане на по-бързо и ефективно разрешаване на потребителските проблеми (чл. 15, ал. 1, т. 17 и т. 22).

на пазара за трансгранична доставка на колетни пратки.

Не е изразена твърда позиция по отношение на целения резултат „стабилизиране на икономическите показатели на задължения оператор и създаване на добра основа за развитието му през следващите години“, тъй като до 31-ви май на настоящата година, в изпълнение на чл. 29а от ЗПУ, задълженият оператор следва да представи пред КРС заявление за компенсиране на нетните разходи от извършване на УПУ през 2020 г. Едва след анализ на внесената финансова информация КРС ще разполага с повече данни дали е налице стабилизиране на икономическите показатели на „Български пощи“ ЕАД през 2020 г. Относно правоприлагащата дейност и регулаторните функции КРС посочва, че не са установени трудности. Считат, че по отношение на измененията и допълненията в регулаторните им функции може да се твърди постигане на целените резултати.

КРС посочва, че е успяла да натрупа практика по приложението на новия чл. 105в, ал. 2 от ЗПУ¹². По данни на регулаторния орган налаганите до момента размери на паричните санкции са към минималния размер, предвид това, че се касае за първи нарушения на съответните пощенски оператори и не са били налице основания за налагане на санкция при условията на повторност. Категоричното им становище е, че възпиращия и превантивен ефект на санкциите по чл. 105в, ал. 2 от ЗПУ може да се оцени в пълнота едва след като се установи дали след влизане в сила на съответните наказателни постановления (НП) пощенският оператор продължава да извършва нарушения от същия вид при условията на повторност. Към настоящия момент подобни случаи не са констатирани от комисията, поради което намират, че към момента въведените със ЗИД на ЗПУ санкции са ефективни и възпиращи и съответстват на степента на обществена опасност на нарушенията. В хода на прилагане на новите санкционни разпоредби (в частност чл. 105в, ал. 2 от ЗПУ) от КРС не са установени проблеми. По останалите административнонаказателни състави, приложими от 09.07.2019 г., не са установени нарушения.

За периода на приложение на измененията и допълненията, КРС не може да констатира какви са въздействията от ЗИД на ЗПУ върху пощенските оператори и потребителите на пощенски услуги, тъй като не е извършвала проучвания относно въздействията им.

В писмото си КРС посочва, че измененията и допълненията на ЗПУ са допринесли в значителна степен за повишаване защитата на правата на потребителите. Изложените аргументи в тази посока са: регламентираната възможност за комисията да се произнася със задължителни

¹² Съгласно чл. 105в от ЗПУ а нарушение по този закон или издадените въз основа на него актове, за което не е предвидено друго наказание, нарушителите се наказват с глоба от 500 до 5000 лв., а когато нарушението е извършено от юридическо лице и едноличен търговец, се налага имуществена санкция от 700 до 7000 лв.

указания по спорове между потребителите и пощенски оператори, както и разширеният контрол върху доставката на пратки, осъществявана от всички пощенски оператори, включително предвидената допълнителна защита по отношение на получателите на пратки. До момента в комисията не е постъпвала информация, от която да се установяват затруднения в прилагането разпоредбата на чл. 20, ал. 1, т. 11 от ЗПУ.

Във връзка с прецизираната и актуализирана норма на чл. 29, ал. 5 и чл. 29а от ЗПУ, КРС посочва, че от регулаторна гледна точка измененията не са довели до промени в процедурата по доказване и разглеждане на документите, които се изискват от оператора.

До настоящия момент в комисията не са събирани и не са постъпвали данни, от които може да се направи обоснован извод, че промените в ЗПУ създават предпоставки за нерегламентирани действия и възможности за злоупотреби, както и не са установени корупционни практики във връзка със законовите изменения. От регулаторния орган заявяват, че предстои анализ относно бъдеща законодателна инициатива.

В отговор на поставените въпроси, с писмо вх. № ЦУ01-3095/15.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ, „Тип Топ Куриер“ АД предоставя следната информация:

Относно ефектът от действието на измененията в Глава дванадесета „Административнонаказателни разпоредби“ от ЗПУ от дружеството определят изменението на закона в тази му част единствено като „поправка на един очевиден юридически пропуск на законодателя“. Посочват, че нямат наблюдения за оказания ефект на въздействие.

Изтъкнати са две практически затруднения при разграничаването на УПУ от УВОУПУ: това, че за един и същи вид услуга потребителите ще трябва да заплащат с 20% повече, ако използват услугите на частен пощенски оператор, тъй като само задълженият оператор е освободен да не начислява ДДС и това, че частните пощенски оператори, лицензирани да предоставят услугите от обхвата на УПУ, са в абсолютна неравнопоставеност спрямо задължения оператор, най-вече поради задължението да начисляват и ДДС върху предоставяните услуги. Като основен проблем е посочено, че от НАП задължават частните оператори, лицензирани за предоставяне на УВОУПУ, да възстановяват ДДС, което не са взимали от клиентите. КРС, освен регулаторни, би следвало да упражнява и повече разяснителни функции спрямо тълкуванията на ЗПУ. От дружеството посочват като неблагоприятно и влиянието на изискването за идентификация и обработка на лични данни, което според тях пряко рефлектира върху отношението на потребителите към служителите на пощенските оператори /касиери и куриери/, най-вече поради популяризираните изисквания на

GDPR¹³.

„Тип Топ Куриер“ АД посочва като констатирана слабост в ЗПУ неяснотите по отношение на точките за достъп, стационарната точка¹⁴ и статута на куриера.

Задълженият оператор – „Български пощи“ ЕАД, с писмо вх. № ЦУ-001-2991/11.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ, изразява следната позиция:

По отношение стабилизиране на икономическите показатели на задължения оператор и създаване на добра основа за развитието му през следващите години, „Български пощи“ ЕАД счита, че приетото с § 6б от ЗИД на ЗПУ решение, компенсациите за 2018 и 2019 г. да се превеждат разсрочено през следващите пет години, дава основата за преодоляване на двегодишното изоставане в компенсирането за УПУ. Също така се отразява благоприятно на финансовото състояние на дружеството и в частност на УПУ.

Във връзка с поставения въпрос относно степента на полезност на измененията на чл. 29 и чл. 29а от ЗПУ за подобряване качеството на УПУ от задължения оператор не изразяват становище, поради влиянието на пандемията от COVID-19.

В писмото си „Български пощи“ ЕАД констатира, че избягването на противоречивото тълкуване на разпоредбите, уреждащи регулаторните функции на КРС, е реализирано посредством нормите на чл. 15, ал. 1. т. 17 и т. 22 от ЗПУ с цел постигане на бързо и ефективно разрешаване на потребителските проблеми при предявени рекламации с оглед защита на потребителите. Три сегмента на вътрешния пощенски пазар: УПУ, УВОУПУ и неуниверсални пощенски услуги, са посочени като положителни въздействия от измененията на закона върху пощенските оператори и потребителите на пощенски услуги.

Отбелязано е, че по отношение защитата на потребителите на пощенски услуги, чувствително е намалял броят на рекламациите за 2020 г. спрямо 2019 г., като броя на основателните рекламации (за които е платено обезщетение) за 2020 г. е намалял неколкостранно спрямо 2019 г.

Във връзка с приложението на чл. 29, т. 5 и чл. 29а от ЗПУ операторът изтъква като основно затруднение за момента неизяснената формулировка на понятието „разумна печалба“ и по-точно начина на нейното определяне. Изразено е становището, че прилагането на „разумна печалба“ при определяне на несправедливата финансова тежест от извършване на УПУ е съществен фактор за осигуряване на финансова стабилност на дружеството, тъй като

¹³ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)

¹⁴ Съгласно § 1, т. 28 от ПРЗ на ЗПУ „стационарна пощенска станция“ е основен елемент на пощенските мрежи, организиран в самостоятелни помещения, където чрез технологично свързани помежду си работни места, от длъжностни лица на пощенски оператор се извършват пощенски услуги и други търговски дейности.

дългогодишното финансиране само на разходи, без макар и минимална печалба на основната услуга от дейността им, задълбочава размера на постепенно натрупващата се загуба.

Към настоящия момент „Български пощи“ ЕАД няма предложения за предприемане на законодателна инициатива и считат, че ЗПУ не създава предпоставки за нерегламентирани действия и възможности за злоупотреби. Не са установили корупционни практики във връзка с направените изменения и допълнения на ЗПУ.

„Изипей“ АД с писмо вх. № ЦУ-01-3220/16.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ посочва, че:

Дружеството притежава индивидуална лицензия за извършване на услугата „пощенски парични преводи“¹⁵ на територията на Република България, издадена от КРС. Услугата пощенски паричен превод е единствената услуга, която същото е лицензирано да предоставя по силата на притежаваната индивидуална лицензия. То е и доставчик на платежни услуги по смисъла на чл. 3, ал. 1, т. 2 от Закона за платежните услуги и платежните системи и притежава издаден от Българска народна банка (БНБ) лиценз за извършване на дейност като дружество за електронни пари. Основната му дейност се осъществява по силата на лиценза, издаден от БНБ, и под контрола и надзора на БНБ, като е свързана с предоставяне на платежни услуги и изпълнение на платежни операции.

„Изипей“ АД изпълнява пощенските парични преводи по реда и при условията на ЗПУ в много малки обеми, поради което не изразява становище по поставените въпроси.

В отговор на поставените въпроси, с писмо вх. № ЦУ-01-4797/10.03.2021 г. по описа на КПКОНПИ, **НАП** предоставя следната информация:

Към момента в агенцията е получена информация за 2020 г. от пощенските оператори за изпращачи на пратки с наложен платеж на територията на страната, която предстои да бъде анализирана и съпоставена с данните в подадените от задължените лица годишни данъчни декларации за 2020 г. по чл. 50 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица и чл. 92 от Закона за корпоративното подоходно облагане. От НАП очакват въведеното с чл. 20, ал. 1, т. 11 от ЗПУ задължение на пощенските оператори (да изискват, обработват и съхраняват идентификационни данни за подателите на вътрешни и международни пратки с наложен платеж), да позволи при анализа на изисканата от пощенските оператори информация да бъдат еднозначно идентифицирани лицата, които не декларират изцяло или частично приходите/доходите от извършвана търговска дейност в интернет. Това би позволило да

¹⁵ Съгласно § 1, т. 9 от ЗПУ „пощенски паричен превод“ е пощенска услуга, при която в точка за достъп до мрежата на пощенски оператор, лицензиран по чл. 39, т. 3, подателят подава парична сума в брой и нарежда по електронен път или писмено на хартиен носител пълната сума да бъде изплатена в брой на получателя без никаква удръжка.

осъществяват адекватен и ефективен контрол спрямо лицата по отношение на дължимите данъчни и осигурителни задължения, произтичащи от тази дейност. Във връзка с въведеното с чл. 20, ал. 1, т. 11 от ЗПУ задължение на пощенските оператори (да изискват, обработват и съхраняват идентификационни данни за подателите на изходящи международни пощенски пратки - малки пакети и пощенски колети, различни от тези с наложен платеж), НАП е изисквала и получила информация от КРС за оператори, предоставящи посочените пощенски услуги. Предстои от тях да бъдат изискани данни за 2020 г. за изпращачи на международни пратки с цел анализ и предприемане на последващи контролни действия. През 2020 г. такава информация пилотно е изисквана от „Български пощи“ ЕАД за 2019 г. и след нейния анализ са установени 582 лица, които са изпращали значителен брой международни пратки, предполагащ извършване на търговска дейност в интернет, включително 281 лица без подадена годишна данъчна декларация за приходи/доходи от тази дейност. Възложени са 491 бр. контролни производства, резултатите от които ще бъдат анализирани след приключването им.

Извод:

С измененията и допълненията на ЗПУ от 09.07.2019 г. се въвеждат мерки в националното законодателство, които да осигурят изпълнението на задълженията на Република България като държава членка, като бъдат установени размер на санкциите и правила, свързани с налагането им, за нарушения на новоприетия Регламент (ЕС) 2018/644 на Европейския парламент и на Съвета от 18.04.2018 г. относно услугите за трансгранична доставка на колетни пратки. В тази връзка може да се направи извод, че целта на ЗПУ в частта на мотивите за актуализиране на българското законодателство в съответствие с новостите в правната рамка на Европейския съюз е изпълнена в пълен обем и ефекта от действието на закона е положително.

От анализа на събраната информация, предоставена със становищата на държавните органи и пощенските оператори, може да се отчете положителен ефект и по отношение на останалите съществени изменения и допълнения на ЗПУ, касаещи: преодоляването на изоставащото с две години компенсиране на пощенския оператор със задължение за извършване на УПУ и осъществяването на ефективен контрол върху онлайн търговците. Същевременно заинтересованите страни посочват краткия срок на действие на закона като проблем за извършване на детайлна и качествена последваща оценка на въздействие. Безспорно допълнителните трансферни суми от държавния бюджет, служещи за преодоляването на изоставащото с две години компенсиране на пощенския оператор със задължение за извършване на УПУ, се отразяват благоприятно на задължения оператор и в частност на задължението му за извършване на УПУ, но анализ на информацията относно икономическите показатели на оператора за 2020 г. може да се извърши едва след приключването на финансовата 2020 г., т. е.

след март 2021 г. Поради краткия срок на действие на измененията и допълненията не може да се извлече в пълнота и ефекта от осъществяването на контрол върху онлайн търговците. Анализ относно това дали и колко промените в ЗПУ са повишили ефективността на осъществявания от НАП контрол ще бъде извършен от агенцията след съпоставка на информацията за 2020 г. от пощенските оператори за изпращачи на пратки с наложен платеж на територията на страната с данните в подадените от задължените лица годишни данъчни декларации за 2020 г. и приключване на контролните производства за установяване на дължими данъчни и осигурителни задължения в случаите, в които се установи недеklarиране или деклариране в непълнен размер на приходи/доходи от извършвана търговска дейност. Предстои НАП да изиска информация за 2020 г. за изпращачи на международни пратки с цел анализ и предприемане на последващи контролни действия.

По отношение на новите административнонаказателни разпоредби, запитаните пощенски оператори поддържат становището, че при административните санкции липсва баланс между конкретните нарушения, обществената опасност и размер на санкцията и не намират същите за ефективни и възпиращи. Според „Динамик Експрес енд Лоджистикс“ ЕООД размерът на санкциите дори трябва да е съобразен с приходите на дружеството, на което ще се налага. На противоположния полюс е мнението на регулаторния орган и министерството, според които целения резултат с разпоредбите е постигнат, макар и да е рано да се изведе категоричен извод с оглед краткото действие на закона. В периода от влизане в сила на ЗИД на ЗПУ до 31.12.2020 г. КРС е издала 35 НП за различни нарушения на закона. Издадени са: 28 броя НП за нарушения на чл. 105в, ал. 2 от ЗПУ, 6 броя НП за нарушения на чл. 100, ал. 1 от ЗПУ (действащ и преди изменението от 2019 г.) и един брой НП - за нарушение на 106, ал. 1 от ЗПУ (действащ и преди изменението от 2019 г.). Към настоящия момент, 21 броя от посочените НП са влезли в сила, едно НП е отменено, а 13 броя се оспорват пред съд. От новите разпоредби на ЗПУ до момента, КРС има практика по чл. 105в, ал. 2 от ЗПУ, като определяните санкции са към минималния размер, предвид това, че се касае за първи нарушения на съответните пощенски оператори или не са били налице основания за налагане на санкция при условията на чл. 107 от ЗПУ. Възпиращият/превантивният ефект на санкциите по чл. 105в, ал. 2 от ЗПУ може да се оцени в пълнота, едва след като се установи дали след влизане в сила на съответните НП пощенския оператор продължава да извършва нарушения от същия вид при условията на чл. 107 от ЗПУ. Към настоящия момент такива случаи не са констатирани, поради което може да се твърди, че въведените със ЗИД на ЗПУ санкции са ефективни и възпиращи и съответстват на степента на обществена опасност на нарушенията. При прилагането от КРС на новите санкционни разпоредби (в частност чл. 105в, ал. 2 от ЗПУ) не са установени проблеми по правоприлагането.

Пощенските оператори са изтъкнали като проблем на законодателната рамка липсата на ефективен контрол по отношение на предоставяне на пощенски услуги от лица, които не са регистрирани/лицензирани по реда на ЗПУ. От предоставените становища може да се изведе заключението, че следва да се преосмисли възможността за въвеждане на по-ефективен механизъм за осъществяване на контрол в тази област.

В хода на приложението на закона са констатирани някои слабости от заинтересованите страни, които могат да бъдат преодоленни чрез последваща законодателна инициатива, а именно: изясняване статута на куриера и отстраняване неяснотите по отношение на точките за достъп. Следва да се отбележи, че до момента нито една от заинтересованите страни не е констатирала корупционни практики във връзка с приложението на ЗПУ, не са констатирани и рискови зони или законови празноти, които да налагат законодателна инициатива с антикорупционна насоченост.

III. ЗАКОН ЗА МАРКИТЕ И ГЕОГРАФСКИТЕ ОЗНАЧЕНИЯ

Информация за постъпилите за съгласуване законопроекта:

Проектът на Закона за марките и географските означения (ЗМГО) е постъпил за съгласуване в КПКОНПИ с писмо с изх. № 04-00-21/08.03.2019 г. от главния секретар на Министерство на икономиката на основание чл. 32, ал. 6 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

С проекта се предвижда нов ЗМГО, който има за цел да транспонира в националното законодателство разпоредбите на Директива (ЕС) 2015/2436 на ЕП и на Съвета от 16.12.2015 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно марките, привеждане на националното законодателство в съответствие с Регламент (ЕС) № 1151/2012 на ЕП и на Съвета относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни, отстраняване на несъответствията.

Информация за становището на КПКОНПИ:

В резултат на съгласувателната процедура, КПКОНПИ с Решение № 19–ДППК от 20.03.2019 г. е съгласувала проект на ЗМГО с предложения относно наличието на корупционен риск, а именно:

1. „Да се прецизират регламентирани в законопроекта срокове, с цел избягване на случаи, в които заинтересовани лица са поставени в невъзможност за предприемане на необходимите действия в защита на свои законни права и интереси“;

2. „Да се прецизира текста на чл. 127, ал. 1, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 от ЗМГО, като се разграничат глобите за физическите лица от имуществените санкции за юридическите лица и да се определят по-високи размери на паричните санкции, които ще се налагат на юридическите лица нарушители“.

Информация за окончателния вариант на законопроекта:

По отношение на предложените и приети горепосочени антикорупционни мерки законодателят ги е възприел и съответните текстове са претърпели редакции.

По **първото предложение** сроковете са удължени, както следва:

➤ Срокът по чл. 31, ал. 2 от проекта на ЗМГО, касаещ отстраняване на нередовности при подадено искане за вписване, от 3-дневен е удължен на 7-дневен.

➤ Срокът по чл. 77, ал. 6 от проекта на ЗМГО, касаещ срока за представяне на доказателства за реално използване на по-ранна марка, от едномесечен е удължен на двумесечен;

➤ Срокът по чл. 96, ал. 1 от проекта на ЗМГО, касаещ срока за отстраняване на нередовности, констатирани в рамките на извършена формална експертиза на заявка, от 14-дневен е удължен на едномесечен;

➤ Удължени са също така и сроковете по чл. 46, ал. 3 /нова ал. 2/ от 14 дни - на 1 месец; чл. 55, ал. 3 от 14 дни - на 1 месец; чл. 57, ал. 6 /нова ал. 5/ от 14 дни - на 1 месец; в чл. 57, ал. 7 /нова ал. 6/ от 14 дни - на 1 месец; чл. 58, ал. 5 от 1 месец - на 2 месеца; чл. 58, ал. 6 от 14 дни - на 1 месец; чл. 73, ал. 5 от 14 дни - на 1 месец; чл. 75, ал. 5 и ал. 6 от 14 дни - на 1 месец; чл. 76, ал. 1 от 1 месец - на 2 месеца; чл. 76, ал. 3 /нова ал. 2/ от 14 дни - на 1 месец; чл. 76, ал. 5 /нова ал. 4/ от 14 дни - на 1 месец; чл. 77, ал. 7 от 14 дни - на 1 месец; чл. 84, ал. 1 от 1 месец - на 2 месеца; чл. 84, ал. 2 от 7 дни - на 14 дни; чл. 98, ал. 5 от 14 дни - на 1 месец; чл. 106, ал. 1 от 1 месец - на 2 месеца и чл. 106, ал. 2 от 7 дни - на 14 дни.

Във връзка с **второто предложение** е извършена редакция на чл. 127 като са разграничени глобите за физическите лица от имуществените санкции за юридическите лица. Определени са и по-високи санкции за нарушителите - юридически лица.

Текстът на разпоредбата е придобил следното съдържание:

„Чл. 127. (1) Лице, което използва в търговската дейност по смисъла на чл. 13, ал. 1 и 2 стоки или услуги, означени със знак, идентичен или сходен на регистрирана марка, без съгласието на нейния притежател, се наказва с глоба от 2000 до 10 000 лв., а едноличните търговци и юридическите лица - с имуществена санкция в размер от 3000 до 20 000 лв.“

(2) Наказанията по ал. 1 се налагат и на лице, което без съгласието на притежателя на регистрирана марка:

1. поставя знак, идентичен или сходен на марката, върху опаковки, етикети, маркировки, елементи или устройства за защита или автентичност, или върху всякакви други средства и материали;

2. предлага за продажба, пуска на пазара, съхранява или държи с тези цели, внася, изнася опаковки, етикети, маркировки, елементи или устройства за защита или автентичност, или върху всякакви други средства и материали, върху които е поставена марката, с цел да се използват тези опаковки, етикети, маркировки, елементи или устройства за защита или автентичност, или всякакви други средства и материали за стоки или услуги в търговската дейност по смисъла на чл. 13, ал. 1 и 2.

(3) Наказанията по ал. 1 се налагат и на лице, което:

1. въвежда на територията на Република България стоки по чл. 13, ал. 3 без съгласието на притежателя на регистрираната марка;

2. използва означение, което не се различава съществено от регистрирано географско означение;

3. използва регистрирано по този закон географско означение, без да е вписано като негов ползвател.

(4) При повторно и всяко следващо нарушение по ал. 1 - 5, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на предходното наказателно постановление, на лицето се налага глоба от 3000 до 15 000 лв., а на едноличните търговци и юридическите лица - имуществена санкция в размер от 5000 до 30 000 лв.

(5) Предметът на нарушението по ал. 1 - 4, независимо чия собственост е, се отнема в полза на държавата и се предава за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи, като притежателят на марката или упълномощено от него лице може да присъства на унищожаването.

(6) Когато знакът по ал. 1 е използван за предлагане или предоставяне на услуги, на нарушителя се указва да го премахне.

(7) При системни нарушения мястото, в което те се извършват, се запечатва за срок от три до 6 месеца.

(8) Предходните алинеи се прилагат и по отношение на стоки, които преминават транзитно през територията на Република България.

(9) Алинеи 1 - 8 се прилагат, независимо дали е налице някое от обстоятелствата по чл. 37''.

Законопроектът е обнародван в Държавен вестник, бр. 98 от 13 декември 2019 г. и е в сила от 17 декември 2019 г.

Идентифициране на заинтересованите страни:

- Министерство на икономиката (МИ);
- Патентно ведомство (ПВ);
- Представителни организации на бизнеса (БТПП и Съвета на браншовите организации към БТПП; БСК; АИКБ; членовете на КРИБ);
- Браншови организации и неправителствени организации с експертиза в икономическата и бизнес сферата, в областта на защита на потребителите и в сферата на науката и технологиите.

Оценка на въздействието:

С оглед проследяване и анализ на ефекта от иницираните изменения от вносителя на законопроекта и във връзка с изготвяне на настоящата оценка на въздействието са изпратени писма до:

- Министерство на икономиката;
- Патентно ведомство;
- Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ);
- Българска стопанска камара (БСК);
- Българска търговско-промишлена палата (БТПП);
- Сдружение „Национална асоциация за защита на потребителите“;
- Дистинкта - Агенция за интелектуална собственост;
- „IP Consulting“ - Съдружие на представители по индустриална собственост;
- Адвокатско дружество „Пенков, Марков и партньори“;
- „Петошевич България“ - Съдружие на представители по индустриална собственост;
- Адвокатско дружество „Димитров, Петров и Ко“;
- „Д-р Емил Бенатов и партньори“ - Съдружие на представители по индустриална собственост;
- „Комилев, Георгиев и партньори“ - Съдружие на представители по индустриална собственост.

Към заинтересованите страни бяха поставени следните конкретни въпроси:

1. *Какъв е ефектът от действието на Закона за марките и географските означения (изм. и доп. ДВ, бр. 98 от 13 декември 2019 г., в сила от 17.12.2019 г.)?*

2. Постигнати ли са целите в съответните насоки, предвидени в мотивите му?

3. Спазени ли са в максимална степен принципите за ефикасно и бързо административно производство, подробно и ясно регламентирани на процедурите по регистрация на марки и географски означения, опозиция, обжалване на решенията по опозиции, заличаване и отменяне?

4. Гарантира ли се изпълнението на една от основните функции на административния орган в производството по заявяване и регистрация на марка – защитата на обществения интерес, а именно чрез засилване на служебното начало при проверката на заявките по абсолютните забрани за регистрация, чрез възможността за възобновяване на експертизата по същество на отделните етапи, предшестващи крайното решение за регистрация?

5. Новоприетият Закон за марките и географските означения способства ли за постигане на съответствие между българското и европейското право в областта на защитата на търговските марки и географските означения и повишаване ефективността на работа и правна сигурност за бизнеса и потребителите?

6. Допринася ли новоприетия ЗМГО за насърчаване на икономическия растеж, свързан с по-ефективното разпределение на ресурсите от бизнеса и до засилване на конкурентоспособността на предприятията?

7. Считате ли, че са преодолените проблемите, свързани с недобросъвестните действия при подаване на заявка за регистрация на марка, оптимизиране на процесите, улесняване на кореспонденцията със заявителите?

8. Установени ли са корупционни практики във връзка с новоприетия Закон за марките и географските означения?

9. В хода на приложението на закона констатиран ли са слабости, законови празноти и/или нововъзникнали обстоятелства, които да налагат последваща законодателна инициатива?

10. Считате ли, че регламентирани срокове в новоприетия закон гарантират в достатъчна степен възможността за предприемане от страна на заинтересованите лица на необходимите действия за защитата на своите законни права и интереси?

11. Установявате ли затруднения или обективна невъзможност при спазването като цяло на сроковете определени в закона? Считате ли, че има твърде кратки и/или твърде продължителни във времето срокове за изпълнение на конкретни действия? Ако са налице такива, моля да ги посочите конкретно и да изложите мотивите си за това.

12. Съответстват ли на степента на обществена опасност установените парични размери на глобите и административните санкции в административнонаказателните разпоредби?

13. Констатирано ли е положително въздействие от закона върху неговите адресати, например отчетен ли е дисциплиниращ ефект от завишаването на административните санкции?

14. Считате ли за справедливо съотношението на налаганите глоби за физическите спрямо определените парични суми на санкциите за юридическите лица?

15. В хода на практическото приложение на закона, установяват ли се нарушения от заинтересованите лица, които не са обхванати от административнонаказателните разпоредби, респективно на физическите и юридическите лица не е възможно да се наложат санкции за извършени нарушения по ЗМГО?

В отговор на поставените въпроси, **Патентното ведомство на Република България** с писмо с вх. № ЦУ 01-2584/08.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ предостави следната информация:

Ефектът на действието на новия ЗМГО е свързан с повишаване на качеството на предоставяните от ПВ услуги, осигуряване на по-голяма бързина и ефективност на производствата по него, осигуряване на по-голяма защита на правата на заинтересованите лица. Според ведомството всички цели, посочени в мотивите към проекта на ЗМГО, са постигнати. С приемането на новия ЗМГО са изпълнени ангажиментите на Република България като държава членка на ЕС да транспонира в националното законодателство разпоредбите на Директива (ЕС) 2015/2436 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките. Българското законодателство е приведено в съответствие и с изискванията на Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни.

Ведомството отчита, че е постигнато усъвършенстване на правната уредба чрез преодоляване на съществуващите нормативни празноти в процедурите, ускоряване процеса на регистрация и придобиване на права, засилване на правната защита, оптимизиране на процесите, съкращаване на сроковете и улесняване на кореспонденцията със заявителите и притежателите на права.

В писмото на ПВ е отразено, че принципите за ефикасно и бързо административно производство са спазени. Процедурите, предвидени в новия ЗМГО, са регламентирани ясно и подробно. В тази връзка е и предоставената статистическа информация, а именно: след

влизане на закона в сила през 2020 г. са издадени общо 7085 решения по заявки за регистрации на марки и географски означения, което е с 968 повече решения в сравнение с 2019 г. по време на действие на отменения ЗМГО (през 2019 г. общият брой на решените заявки е 6117).

До момента в ПВ не са получавани предложения, сигнали или оплаквания от потребители на услуги, в които да се съдържат твърдения за съществуваща неяснота в прилагането на разпоредбите на влезлия в сила през 2019 г. ЗМГО. Не са депозирани и оплаквания, касаещи бързината или ефикасността на административното производство.

Предвидената в закона възможност за служебно възобновяване на експертизата по същество до вземане на решение по заявка за придобиване на право върху марка свежда до минимум вероятността за предоставяне на изключителни права на лице за нерегистрабилни знаци. Посочено е, че това от своя страна гарантира защитата на обществения интерес, а именно да не се регистрират знаци, попадащи под забраните на чл. 11 от ЗМГО.

От ведомството констатира, че ЗМГО безспорно способства за постигане на съответствие между българското и европейското законодателство в областта на марките и географските означения, а това от своя страна помага за повишаване нивото на правната сигурност за потребителите и бизнеса.

Като конкретен пример за разпоредби от ЗМГО, с които се способства за сближаване на законодателството на ЕС и Република България и които са въведени за първи път с новия закон, са посочени:

➤ разширяване на възможностите за заявяване и регистрация на отличителни знаци извън условията за графично представяне (чл. 9 от ЗМГО);

➤ към забраната по абсолютни основания за отказ относно формата на стоките са допълнени „или друга характеристика“ (чл. 11, ал. 1, т. 4 от ЗМГО);

➤ забрана за регистрация на марка, чието използване би било в нарушение на законодателството на ЕС или международни споразумения, по които ЕС е страна, предвиждащи правна закрила на храни с традиционно специфичен характер и традиционни наименования за вина (чл. 11, ал. 1, т. 12, т. 13, т. 14 от ЗМГО);

➤ забрана за регистрация на марка, която се състои от или възпроизвежда в своите съществени елементи наименованието на по-ранен растителен сорт, регистриран съгласно националното законодателство, законодателството на ЕС или международни актове, по които Република България и ЕС са страна, предвиждащи правна закрила на сортовете растения, когато марката и растителният сорт се отнасят до идентични или близко свързани видове (чл. 11, ал. 1, т. 15 от ЗМГО);

➤ забрана за регистрация на географски означения за земеделски продукти и храни, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/12 г (чл. 86 от ЗМГО);

➤ забрана за регистрация на сертификатна марка, която се състои от или съдържа защитено географско означение, стоките или услугите, за които е заявена, са описани като такива със защитено географско означение и/или подобна препратка е направена в правилата за използване;

➤ ясно и точно описание на заявените стоки и услуги с цел еднозначно определяне обхвата на закрила на марката (чл. 43 от ЗМГО);

➤ експертизата на международни регистрации на марки с посочване на Република България, освен проверката за абсолютни основания за отказ, е добавена проверка за изпълнени формални изисквания - описание и класификация на стоките или услугите и правилата за използване на колективна и сертификатна марка (чл. 107, ал. 3 от ЗМГО);

➤ в разпоредбата на чл. 12, ал. 3 е включен текстът „...предназначена за стоки или услуги, независимо дали са идентични, сходни, или не на тези, за които по-ранната марка е регистрирана...“;

➤ включени са нови основания за отказ при подадена опозиция, а именно: опозиция, подадена от действителния притежател на марка срещу марка, когато заявителят е действал недобросъвестно при подаване на заявката (чл.12, ал. 5); опозиция, подадена от търговец, срещу регистрацията на марка, състояща се от или съдържаща фирмата му (чл.12, ал. 7) и опозиция, подадена от оправомощено, съгласно съответното законодателство, лице срещу марка, когато използването ѝ може да бъде забранено на основание на по-ранно регистрирано географско означение (чл. 12, ал. 8);

➤ нови основания за спиране и прекратяване на производството по опозиция (чл. 59 и чл. 60);

➤ променен срок за подаване на опозиции срещу международни регистрации на марки;

➤ нови изисквания относно съдържанието на опозициите (напр. чл. 52, ал. 4, т. 1,2 и 3);

➤ променени срокове (синхронизирани с европейското законодателство) относно доказването на реално използване на марките, на които се основава опозицията (чл. 58, ал. 1).

От ПВ уточняват, че много от българските заявители на марки са и притежатели на марки на ЕС и синхронизирането на националното законодателство с европейското спомага за това, решенията на експертизата и на опозиционните състави да бъдат по-предвидими и да се постигат сходни резултати, независимо от това пред кой орган е заявена марката. Хармонизацията в процедурите за предоставяне на правна закрила на марки има за резултат ускоряване на процеса по получаване на регистрация и увеличаване на правната сигурност.

Промените, свързани с влезлия в сила ЗМГО, водят до намаляване на разходите на предприятията за ползването на външна експертиза и консултантска помощ. Създадени са условия за спестяване на ресурси от потребителите на тези услуги, което е особено благоприятно за малките и средни предприятия, които с оглед на своя размер и обем на дейността обикновено не разполагат с нужните финансови средства за правна помощ и консултации.

В писмото е посочено, че чрез промените, извършени с новоприетия ЗМГО, се минимизират в голяма степен проблемите, свързани с недобросъвестните действия при подаване на заявки за регистрация на марки, което от своя страна води до оптимизиране на процесите по регистрация. Значително положително въздействие в това отношение има промяната, свързана с въвеждането на единна такса за заявяване и експертиза, която се дължи при подаването на заявка. Тази промяна е повишила процесуалната бързина и ефективност на производството. В резултат от промените в новия ЗМГО, както и в резултат на измененията на разпоредбите, касаещи воденето на кореспонденция, направени със Закона за изменение и допълнение на Закона за патентите и регистрацията на полезните модели (ЗППМ, обн. ДВ, бр. 92 от 27.10.2020 г.), воденето на кореспонденцията със заявителите е значително облекчено и подобро.

През 2020 г. (по време на действието на новия ЗМГО) от страна на ПВ не са установени корупционни практики във връзка с прилагането на този закон.

С направените промени в Закона за патентите и регистрацията на полезните модели (обн. ДВ, бр. 92 от 27.10.2020 г.) е разширен кръгът на лицата, които могат да осъществяват действия пред ПВ лично, както и кръгът на лицата, които могат да осъществяват представителство по ЗМГО. Предвидено е тази дейност да може да бъде упражнявана и от лица и съдружия на адвокати, които са вписани в регистрите на адвокатските колегии съгласно Закона за адвокатурата. Промените са изцяло в интерес на потребителите и водят до още по-голяма ефективност и бързина на производствата.

Към момента не са констатирани други слабости, законови празноти и/или нововъзникнали обстоятелства, които да налагат последващи законодателни инициативи.

От ведомството посочват, че всички срокове, установени в ЗМГО, са в съответствие с предложенията, направени от заинтересованите лица в рамките на проведените обществени консултации, като считат, че практиката показва, че те са достатъчни и гарантират възможността от предприемане на действия от заинтересованите лица за защита на техните законни права и интереси. По време на действието на новия ЗМГО в ПВ не са получавани сигнали или предложения, касаещи невъзможност за спазването на същите, като подчертават,

че по-голямата част от сроковете, предоставени на страните, подлежат на продължаване при необходимост.

По отношение на въпросите, отнасящи се до разписаните в ЗМГО административно наказателни разпоредби, е предоставена следната информация:

Паричните размери на глобите и имуществените санкции са изцяло съобразени със степента на обществена опасност и са уеднаквени с тези, предвидени за нарушенията по Закона за авторското право и сродните му права, тъй като във всички случаи става въпрос за нарушения на права на интелектуална собственост. Следва да се има предвид, че в случая деянието се осъществява от лица, извършващи търговска дейност, като от продажбата им се реализират печалби, надвишаващи многократно себестойността на стоките, именно поради използването на знаци или елементи, свързващи се с регистрирана марка. Освен правата на притежателите на обекта, с нарушението се засягат също и правата и интересите на потребителите, които често са въведени в заблуждение относно действителния произход на стоките, приемайки, че са произведени със съгласието на правопритежателите.

Поради сравнително краткия период на приложение на новия закон, все още не са налице достатъчно данни, които да позволят формирането на извод относно въздействието му спрямо неговите адресати. За да може да бъде отчетен ефектът от завишените санкции например, необходимо е да се вземат под внимание резултатите от наложените по-високи административни наказания най-малко в рамките от две до три години. Така ще се създаде стабилна база, въз основа на която да се направи сравнение между броя на случаите за установяване на нарушения през съответния отчетен период спрямо предходни периоди. Съотношението между размера на глобите и имуществените санкции не е променено спрямо това, заложено в отменения ЗМГО, като изцяло е съобразено с финансовата тежест, която може да поеме едно физическо лице спрямо юридическо лице.

Министерство на икономиката с писмо с вх. № ЦУ 01-3078/12.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ посочва ПВ на Република България за компетентен орган по прилагането на закона и препраща вече получения от него отговор във връзка с поставените въпроси. В допълнение информират, че от приемането на новия ЗМГО през 2019 г. до момента, при тях не са постъпвали сигнали, писма или друга кореспонденция, свързани с действието и прилагането на закона, извън рамките на проведените съгласувателни процедури и обществени обсъждания.

В отговор на поставените въпроси, **Българската търговско-промишлена палата** с писмо с вх. № ЦУ 01-3382/07.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ предоставя следната информация:

Ефектът от действието на нормативни промени е довело до сериозно накърняване на конституционното и европейско право на защита на лицата-заявители или притежатели на търговски марки. Това засяга в голяма степен европейските и международни инвеститори, които стъпват на българския пазар, освен с финансови средства и със своите брандове и търговски марки, които се ползват със закрила за нашата страна. Търговските марки за бизнеса и инвеститорите са от изключително важно, а в повечето пъти и от решаващо значение за съществуването и развитието на една търговска, производствена и инвеститорска дейност в Република България. Противоречащи на търговския оборот, нормите в закона затрудняват притежателите на права върху търговски марки и водят до отдръпване на инвеститори. Това обстоятелство се потвърждава и от разширяването на кръга на представителство пред ПВ, чрез направеното изменение на ЗПРПМ, с което е допуснато лица без специални познания в областта на индустриалната собственост да могат да водят производства пред административния орган от името на свои клиенти.

Според БТПП в закона са въведени противоречащи на принципите на административния процес и оттам нарушаващи правото на защита текстове, които на практика изразяват приравняване на административния процес с гражданския процес.

Най-общо тези законодателни промени се изразяват във:

- въвеждане на преклузивни срокове за доказване на факти и обстоятелства в административните производства пред ПВ - чл. 57, ал. 8, чл. 75, ал. 7 и чл. 76, ал. 5;
- премахване или коригиране на утвърдени нормативни текстове от отм. ЗМГО, които обезпечаваха служебното начало - чл. 46, ал. 3 от отм. ЗМГО, респ. чл. 11, ал. 3 от отм. ЗМГО;
- съкращаване с 2/3 на сроковете за защита на правата;
- събиране на пълния размер на таксата със започването на производството, без да е ясен крайният резултат, който зависи от съвкупност от фактори.
- недобра законодателна техника при разписване на разпоредбите, твърде много препратки и неясно прилагане при отделни институти и норми.

С цел бързина на производствата, развиващи се пред ПВ, са съкратени преклузивните срокове за страните, но не са установени срокове за административния орган. Отбелязано е, че до настоящия момент това не е довело до ускоряване на производствата. Посочен е пример, че законът не предвижда в какъв срок ПВ препраща кореспонденция, получена от едната страна, на другата, както и че обичайно в производствата по опозиции, заличаване и отмяна това препращане се забавя повече от месец. Тримесечният срок за постановяване на решения по опозиции - чл. 57, ал. 10, по спорове - чл. 76, ал. 10, не се спазва. Производствата по опозиции и по спорове продължават повече от 2 години.

В тази връзка дължината на сроковете следва да се уеднакви, тъй като същите трябва да са в полза на гражданите и бизнеса.

Относно въвеждането на преклузивни срокове за представяне и размяна на становища, искания и доказателства от страните в производствата пред Патентното ведомство и относно премахването на разпоредби за служебното начало е предоставена следната информация:

Всяко административно производство следва да бъде подчинено не само на принципа на истинност, но и на принципа за бързина и процесуална икономия, прогласен в чл. 11 от Административно процесуалния кодекс (АПК). Затова и процесуалните норми на всеки административен закон предвиждат срокове, в които участващите в производството страни да изложат становищата си, да представят доказателства и да отправят искания. Не прави изключение от това правило и общият административнопроцесуален закон с най-висока степен - чл. 34, ал. 3 от АПК, но видно от формулировката на тази норма (и систематичното ѝ тълкуване с чл. 35 от АПК) тези срокове не са преклузивни.

Причината за това е, че обвързването с преклузивен срок на възможността на страните в производството да излагат доводи и да представят доказателства би създавало условия за издаване на административни актове при недоизяснена фактическа обстановка, което създава условия за нарушаване на принципа на истинност. Принципно състезателното начало няма в административния процес тежестта, която има в гражданския процес, защото колкото повече разчита на състезателното начало, толкова повече административният орган е застрашен да установи само формалната, а не обективната истина, тоест да не спазва принципа на истинност в обхвата, който той има в административния процес. Административният орган трябва не просто да установи твърдените от страните факти - трябва да установи дори фактите, които страните не твърдят, защото нямат интерес от това, както и да им съдейства, когато са затруднени в своето доказване, защото процесът по търсене на обективната истина понякога може да е възпрепятстван от пречки, чието отстраняване не е по силите на страните. Затова и ПВ, в качеството си на административен орган, няма функцията на арбитър на страните, а е държавен орган, който с актовете си следва да създава, променя, изключва или прекратява права на базата на обективно установени обстоятелства и именно тази негова функция нормите на ЗМГО трябва да отразяват, а не да премахват, в противен случай принципът на истинност ще бъде нарушен.

Според БТПП, в пълно противоречие с този принцип, в закона не само са заложили преклузивни срокове за представяне на доказателства, но и са премахнати или променени норми от отменения ЗМГО (чл. 46, ал. 3 от ЗМГО, чл. 11, ал. 3 от ЗМГО), които задължават ПВ да упражнява служебното начало при събирането на доказателства, тоест да указва на

страните, че е необходимо да представят допълнителни доказателства и да съдейства за тяхното събиране. Лишаването на страна в производството от правото на запознаване с всички становища и доказателства по административната преписка на другата страна, поради предложени прехлуживен характер на сроковете, нарушава и принципа за достъпност, заложен в чл. 12 от АПК и обективизиран в чл. 34, ал. 1 от АПК.

Изразено е становище относно таксите, които се заплащат в производството по регистрация. За БТПП негативно влияние оказват промените в закона, според които таксата за заявяване и регистрация на марка се окрупнява и се плаща наведнъж преди започване на експертизата. От закона е премахната таксата за регистрация като понятие, но на практика това е такса за вписване в регистъра и поддържането му за следващите 10 години. (След като таксата за продължаване на действието на регистрация за следващ период от 10 години (след първите 10 години) е 300 лв., то част от тези 520 лв. (такса за заявяване, експертиза и регистрация на марка до 3 класа стоки и услуги) следва да се предположи, че са за вписване на регистрацията в Държавния регистър и за поддържането на регистрацията.) Следователно изискването за предварително плащане на такса, която не подлежи на възстановяване, в случай че заявената марка не достигне до регистрация, е събиране на недължими такси.

Фактът, че посочените в мотивите на законопроекта държави (Великобритания, Словакия, Швеция, Финландия, Австрия и др.) събират изначално общата такса по регистрацията не обосновава по никакъв начин промяната на механизма на заплащане в Република България, предвид нивото на защита на правата върху индустриална собственост в страната, икономическото състояние на българските предприемачи и на икономиката на страната въобще и нуждата от стимулиране развитието на индустриалната собственост. На практика подобен механизъм би бил неприложим в страна, в която преобладаващата част от икономическите оператори са микро, малки и средни предприятия и би ограничил възможностите на фирмите да заявят производство по регистрация на обекти на индустриална собственост.

В отговора си БТПП набляга на обстоятелството, че се практикува ускоряване на експертизата на отделни марки, заявени по определен начин, както и че заявките за тези марки изпреварват останалите, без за това да има законово основание. В тази връзка следва да се уредят условията за ускоряване на експертизата или възникналата практика да се преустанови, тъй като е непрозрачна.

Изразено е мнение, че е необходимо да се засили служебното начало в ЗМГО и особено в производствата по опозиции и спорове. Не са регламентирани правомощията на органа да изисква доказателства или процесуални действия от страните. Уредените в чл. 76, ал. 5 от

закона правомощия на административния орган да изисква допълнителни доказателства и материали е неясно и не е задължително за органа. Следва в нормата да е изрично указано, че страните могат да представят всички доказателства, относими по случая, до вземане на решение.

По отношение на въпроса, отнасящ се до административнонаказателните разпоредби, е посочено, че размерите на глобите съответстват на степента на обществената опасност на извършените нарушения.

В отговор на поставените въпроси, **Димитров, Петров и Ко** с писмо с вх. № ЦУ 01-3149/15.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ предоставя следната информация:

С приемането на ЗМГО е постигната една от основните цели на вносителите на проектозакона, а именно: хармонизиране на националната правна уредба в областта на марките и географските означения с изискванията на европейското законодателство.

Вследствие съкращаването на голяма част от сроковете в закона е постигнато и заложеното сред целите ускоряване на процеса на регистрация и придобиване на права върху марки. Преодолени са голяма част от съществуващите нормативни празноти в процедурите. Частично са постигнати целите за оптимизиране на процесите и за улесняване на кореспонденцията със заявителите и притежателите на права чрез унифициране на уредбата, касаеща електронната кореспонденция между заявителите и административните органи. Уредбата следва да бъде доразвита в детайл в подзаконовни нормативни актове по прилагането на закона.

С въвеждането на по-кратки срокове както в производството по регистрация, така и в спорните производства, до голяма степен са спазени принципите за ефикасно и бързо административно производство. Като положителна тенденция е отчетено обстоятелството, че чрез въвеждането на по-кратки срокове са взети предвид интересите на бизнес средите и по-конкретно необходимостта от по-бързо развитие на производствата за целите на последващо активно използване на обектите на интелектуална собственост в търговската дейност.

ЗМГО въвежда съкратени срокове и по отношение на административните органи. В становището на адвокатското дружество е отбелязано, че предвид инструктивния характер на сроковете, липсват гаранции за спазването им от административните органи. Отправена е и препоръка за допълнителен анализ доколко забавянето в сроковете може да се преодолее чрез законодателна инициатива, например чрез въвеждане на институтите на мълчаливия отказ и/или мълчаливото съгласие в ЗМГО, или са необходими действия по преодоляване на недостатъчен административен капацитет.

Като слабост на настоящата правна уредба на марките и географските означения е отчетена и липсата на актуализирана подзаконова нормативна уредба по прилагането на ЗМГО. Въпреки изтичането на срока, предвиден в § 13 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗМГО, съгласно който Министерският съвет в 6-месечен срок от влизането в сила на ЗМГО приема подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, към настоящия момент такива не са приети. Респективно, до приемането им се прилагат подзаконовите нормативни актове по прилагането на отменения ЗМГО, обн. ДВ, бр. 81 от 14.09.1999 г., а именно: Наредба за оформяне, подаване и експертиза на заявки за регистрация на марки и географски означения, обн. ДВ, бр. 9 от 01.02.2000 г., Наредба за оформяне, подаване и експертиза на заявки за регистрация на марки и географски означения, обн. ДВ, бр. 43 от 07.06.2011 г. и Наредба за разглеждане на спорове по закона за марките и географските означения, обн. ДВ, бр. 34 от 20.04.2018 г.

Засилването на служебното начало при проверката на заявките за регистрация на марки на абсолютни основания за отказ чрез въвеждане на възможност за възобновяване на експертизата по същество по всяко време до вземането на решение по заявката не следва пряко от европейското законодателство. Принципно възобновяването на експертизата по същество е в полза на обществения интерес, тъй като преследваната цел е предотвратяване на възможността за регистриране на марки, които противоречат на абсолютните забрани за това.

Същевременно това законодателно решение е от естество да създаде правна несигурност за маркопритежателите, доколкото води до неяснота относно приключването на етапа на експертизата по същество. Като допълнение, предвидената възможност за засилване на служебното начало не се предполага да действа стимулиращо за административния орган да извърши в пълнота експертизата по същество в предвидения двумесечен срок по чл. 47, ал. 1 от ЗМГО.

В съответствие с европейското законодателство в новия ЗМГО отпада изискването за графично представяне на марката, което предоставя възможност да се регистрират нови видове марки - мултимедийни, холограмни и т.н.

Включени са изменения както в абсолютните, така и в относителните основания за отказ на регистрация на марка, като целта е те да бъдат изчерпателно изброени с цел предвидимост на процедурите.

Разширява се обхватът на закрила на марката, ползваща се с известност, освен за стоки и услуги, които не са идентични или сходни на тези, за които по-ранната марка, ползваща се с известност, е регистрирана, също така и за идентични и сходни стоки и услуги. Съгласно новия ЗМГО, в случаите на марка на ЕС, същата следва да се ползва с известност на

територията на ЕС, а не само на територията на Република България. Това правило е от основополагащо значение за преследваните от Директивата резултати, а именно националните регистрации на марки да се ползват с една и съща защита в правните системи на всички държави - членки.

По отношение въвеждането на единна такса за разглеждане на заявката и за регистрация на марка, дължима преди извършване на експертизата по същество, от дружеството отбелязват, че това допринася за хармонизирането на системата на национална закрила на марките в Република България със системата на регистрация на марки по реда на Регламент (ЕС) 2017/1001 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно марката на ЕС пред Службата на ЕС за интелектуална собственост (ЕСИС). До известна степен тази единна такса намалява риска от недобросъвестни действия при заявяването за регистрация на марки, тъй като при неуспешна регистрация заявителят губи цялата такса, а не както по отменения закон - само таксата за заявяване и експертиза на марката.

Въпреки това предимство, в контекста на малкия и среден бизнес, плащанията в разсрочен порядък, залегнали в отменения ЗМГО, са предпочитана възможност и е вероятно новият механизъм да ограничи малките и средни предприятия при подаването на заявки за регистрация. Доколкото единната такса за заявяване и регистрация на марка остава в идентичен общ размер на общата сума, дължима на части по отменения закон, и предвид липсата на възможност за претендиране на разноси в рамките на административното производство, по-скоро не би могло да се твърди, че новоприетият ЗМГО допринася съществено за насърчаване на икономическия растеж. В допълнение, промените, възприети с новия закон, не са от естество да доведат до намаляване на разходите на предприятията за ползване на консултантска помощ, тъй като не е налице смекчаване на изискванията към заявителите и подадените от тях заявки за регистрация на марки и географски означения.

По отношение на поставените въпроси, касаещи сроковете в закона, е изразено становище, че съкратените срокове действително имат положителен ефект, изразяващ се в оптимизиране на процесите по заявяване, регистрация и потенциалните спорни производства. Сериозен напредък е отбелязан с унифицирането на уредбата, касаеща електронната кореспонденция между заявителите и административните органи. До приемането на новия ЗМГО тази възможност бе непоследователно уредена в отменения закон и подзаконовите нормативни актове, като не бе възприет единен подход по отношение на различните производства. Към настоящия момент възможностите за използване на електронна кореспонденция, включително чрез портала за електронни услуги на Патентното ведомство,

са систематизирано закрепени в ЗМГО. На следващ етап същите следва да бъдат доразвити и в подзаконовни нормативни актове по приложението на закона.

Дружеството повторно обръща внимание, че заплащането на единна такса в рамките на регистрационното производство до известна степен намалява риска от недобросъвестни действия при заявяването за регистрация на марки. Въпреки това тази стъпка не е достатъчна, за да преодолее изцяло проблемите, свързани с недобросъвестните действия при подаване на заявка за регистрация на марка. По-съществен превантивен ефект би имало въвеждането на възможност за претендиране на разноси при спечелено опозиционно производство, както и при спечелено производство по възражение съгласно чл. 51 от ЗМГО. Размерите на таксите за разглеждане на опозиции и възражения са сравними с размера на единната такса за заявяване и регистрация на марка, но в случай на спечелено производство по опозиция или възражение, лицето, в чиято полза е решението, не може да претендира нито възстановяване на държавните такси, нито присъждане на адвокатско възнаграждение. Същевременно ползването на специализирани консултантски услуги при производства по опозиции и възражения са много по-вероятни и необходими в сравнение с производствата по заявяване на марки.

Дружеството заявява, че не разполага с информация за наличие на установени корупционни практики във връзка с новоприетия ЗМГО.

При приложението на новия ЗМГО се открояват някои слабости и празноти на уредбата, които са от естество да застрашат правата и интересите на маркопритежателите. Сред несъвършенствата на уредбата са установени трудности, свързани с приложението на разпоредбите на новия закон към висящите производства, промяната в изискванията и периодите за доказване на реално използване на марките и други.

Липсата на достатъчно ясно разписани правила кога новият закон следва да се прилага към висящи производства води до съществени проблеми пред правоприлагането.

С § 5, ал. 1 и 2 от ПЗР се предвижда, че законът ще се прилага по отношение на заявки за регистрация на марки и за искания за отмяна и заличаване на регистрация, по които няма влязло в сила решение до момента на влизане в сила на новия ЗМГО. Тази формулировка на разпоредбата не внася категорична яснота дали обратната сила на новия ЗМГО следва да се прилага по отношение на заварени опозиционни производства, или за тях следва да се приложи законът, който е действал към момента на образуване на производството по опозицията. Налице са аргументи за тълкуването на ПЗР и по двата начина, което създава несигурност за страните в опозиционното производство.

Друг пример за законодателна празнота е свързан с въведената съществена разлика в материалния закон по отношение на началото на петгодишния срок, касаещ допустимостта на искането за доказване на реално използване. Въпреки че законодателната промяна е в унисон с европейското законодателство, липсата на яснота в ПЗР на ЗМГО в някои случаи води до извод за недопустимост на искания за доказване на реално използване, които са били направени и допустими по отменения ЗМГО. В отговор на тях, доказателства за реално използване са представени и след това коментирани от насрещната страна, но в крайна сметка административният орган отказва да ги вземе предвид, поради недопустимостта на искането по реда на новия закон.

Друг практически казус, който е показателен за слабостите и празнотите в ПЗР на ЗМГО касае началната дата на петгодишния срок за използване на международните регистрации на марки. С новия ЗМГО се предвижда това да бъде датата на публикацията на международна марка в официалния бюлетин на ПВ на Република България, но такава публикация преди влизането в сила на ЗМГО не е правена. Съответно, за всички международни регистрации, които са получили защита в Република България преди влизането в сила на новия ЗМГО, остава неуреден въпросът от кой момент следва да се изчисляват сроковете за допустимост на искането за реалното им използване.

Адвокатското дружество маркира като често срещан проблем в практиката и този за паралелния внос на стоки в посока на изчерпването на правата върху марка. В новия ЗМГО, както и в отменения, се предвижда изчерпване на правата върху търговска марка след пускането на пазара на стоки, означени с тази марка от маркопритежателя или с негово съгласие.

Принципът на изчерпване на правата на маркопритежателите е въведен, за да се постигне определен баланс между свободното движение на стоки в европейското икономическо пространство при спазване на изключителните права на маркопритежателите.

В ЗМГО е предвиден специален ред за защита на правата на маркопритежателите, а именно - същите имат право да предявят иск за установяване факта на нарушението, за преустановяването на нарушението, както и за обезщетение за вреди. Вследствие на противоречива практика на съдилищата, касаеща паралелния внос, и по-конкретно дали в случай на внос на оригинални стоки, по отношение на които правата на маркопритежателя не са изчерпани, този внос следва да се квалифицира като нарушение по ЗМГО. В тази връзка ВКС е постановил Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2009 г. по тълк. д. № 1/2008 г., с което приема, че за да е съставомерно нарушението по чл. 73, ал. 1 във вр. с чл. 13, ал. 2, т. 3 от отменения ЗМГО, стоките следва да не са оригинални.

Това становище е потвърдено от ВКС и през 2012 г., когато съдът е постановил второ тълкувателно решение (Тълкувателно решение № 1 от 11.05.2012 г. по тълк. д. № 1/2011 г.), приемайки, че вносът на оригинални стоки, по отношение на които правата на маркопритежателя не са изчерпани, не представлява нарушение по смисъла на ЗМГО (отм.). Същевременно обаче, и в двете тълкувателни решения се потвърждава принципното положение, че вносът на оригинални стоки, по отношение на които не са изчерпани правата върху марка, представлява нарушение на правата на маркопритежателя. С тълкувателните решения е изяснено, че редът за реализиране на отговорността за това нарушение не е по реда на специалните искиове, предвидени в ЗМГО, а защитата срещу него следва да се осъществи чрез институтите на договорното право или извъндоговорната отговорност.

В становището е отбелязано, че приемането на новия ЗМГО е подходящия момент защитата на маркопритежателя при нарушение на неговите права чрез внос на оригинални стоки, върху които неговите права не са изчерпани, да бъде изрично уредена по законодателен път, така че да не се стига до прилагане на посочените тълкувателни решения.

Регламентираните срокове в новоприетия закон гарантират до голяма степен възможността за предприемане от страна на заинтересованите лица на необходимите действия за защитата на техните законни права и интереси. Независимо от това, законът съдържа срокове, за които следва да бъде предвидена възможност за продължаване, например такива, които касаят производствата, изискващи представянето или вземането на становище по представени доказателства за реално използване на по-ранни марки.

От дружеството изтъкват, че затрудненията произтичат от обстоятелството, че често маркопритежателите не са запознати с процеса на доказване и нямат готовност да представят своевременно необходимите и релевантни доказателства. Това води до продължителна размяна на кореспонденция, както между маркопритежателя и представителя по индустриална собственост, така и в рамките на конкретно дружество, в случаите, в които маркопритежател е юридическо лице. Като резултат, често на представителите по индустриална собственост се предоставят значителен обем писмени материали, подлежащи на превод, преглед и анализ. Същото е валидно и в случаите, когато представляван е заявителят, изискващ доказателства за реално използване.

Посочва се за целесъобразно предоставянето на възможност за продължаване на следните срокове, наред с тези, закрепени в чл. 80 и чл. 103 от ЗМГО:

- срокът за становище по доказателства за реално използване в опозиционното производство по чл. 58, ал. 6 от ЗМГО;
- срокът за отговор в производството по жалбите по чл. 75, ал. 5 от ЗМГО;

➤ срокът за становище по възражението и доказателства за реално използване в производството по искания по чл. 76, ал. 2 от ЗМГО;

➤ срокът за представяне на доказателства за реално използване в производство по заличаване по чл. 77, ал. 6 от ЗМГО;

➤ срокът за становище по представени доказателства за реално използване в производство по заличаване по чл. 77, ал. 7 от ЗМГО.

Като законодателна празнота е отбелязана липсата на изричен срок за отстраняване на нередовности и по-конкретно - предоставянето на преводи на доказателства на български език. Понастоящем административният орган прилага по аналогия едномесечния срок, предвиден в чл. 46, ал. 2, чл. 55, ал. 3 и чл. 73, ал. 5 от ЗМГО, но невинаги същият е достатъчен за осигуряването на превод на големи обеми от доказателства, характерни най-вече при доказването на реално използване на марка, което по дефиниция обхваща период от 5 години. Обемът на доказателствата е по-значителен, когато е необходимо да се докаже реалното използване на повече от една марка или на марка на ЕС, доказателствата за използване на която следва да се отнасят за съществена част от територията на ЕС, а не само за Република България.

Обръща се внимание и на срока по чл. 76, ал. 3 от ЗМГО, съгласно който, когато искане за заличаване на марка се основава на по-ранно авторско право и с възражението притежателят на правото върху марка е оспорил съществуването на по-ранното авторско право, искателят се уведомява, че то следва да се установи по съдебен ред и му се предоставя едномесечен срок за представяне на съдебно удостоверение за образувано производство. Посоченият срок е прекалено кратък, предвид действията, които следва да се извършат както от искателя, така и от компетентния съд. Предлага се срокът да бъде обвързан с датата на подаване на исковата молба вместо с независещи от искателя обстоятелства като образуването на съдебно производство и снабдяването със съдебно удостоверение.

По отношение на поставените въпроси, свързани с административнонаказателните разпоредби, е изразено становище, че установените парични размери на глобите и имуществените санкции по-скоро съответстват на степента на обществена опасност на нарушенията на ЗМГО. Уеднаквяването на санкциите за административни нарушения с тези, предвидени по Закона за авторското право и сродните му права, както и разграничението на санкциите съобразно вида на нарушителя (физическо или юридическо лице), могат да се приемат за добри законодателни решения, доколкото спомагат за хармонизирането на законодателството в сферата на интелектуалната собственост.

Според адвокатското дружество при последваща законодателна инициатива е препоръчително да се анализира и оцени възможността за въвеждане на имуществени санкции, които да зависят от оборота на предприятието - нарушител (по модела на чл. 100 от Закона за защита на конкуренцията). Степента на обществена опасност на нарушенията на права върху интелектуална собственост са сравними с тази на нарушенията на правилата за лоялна конкуренция, поради което са налице сериозни аргументи в полза на сходен законодателен подход при дефиниране на имуществените санкции по ЗМГО. Ясните правила, ефективният контрол и добрата комуникация с административните органи са предпоставка за по-доброто спазване на задълженията от страна на субектите.

Друг съществен проблем, посочен в становището е, че формулировката на административните нарушения, предвидена в чл. 127 от ЗМГО, е сравнително обща, което води до по-широк обхват на хипотезите на нарушения, които могат да бъдат санкционирани от компетентните органи съгласно ЗМГО. За да се постигне максимална справедливост и да се избегнат случаи, в които физически лица не могат да бъдат подведени под отговорност, тъй като формално нарушението е извършено от представлявано от тях юридическо лице, би могло да се анализира доколко е подходящо уреждането на отговорността на физическите лица, съдействали на юридическите лица за извършване на нарушението (по модела на чл. 102, ал. 1 от Закона за защита на конкуренцията).

Същевременно от влизането на новия ЗМГО в сила не е изминало достатъчно време, за да бъде констатирано категорично какво е въздействието му върху неговите адресати, по-конкретно върху нарушителите. Периодът от влизането на закона в сила досега не е достатъчно дълъг, за да обхване пълното разгръщане на административнонаказателните производства пред всички възможни инстанции, респ. на този етап е трудно да бъдат изчерпателно идентифицирани хипотези на нарушения от заинтересованите лица, които не са обхванати от административнонаказателните разпоредби.

В отговор на поставените въпроси, **IP Consulting - Съдружие на представители по индустриална собственост** с писмо с вх. № ЦУ 01-3509/ 18.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ предоставя следната информация:

В рамките на едногодишния период след приемане на закона е трудно да се прецени конкретният цялостен ефект. Една от причините е и че през 2020-та година, поради други фактори: COVID - 19, ограничения на работата на различни сектори и т.н., трудно може да се извърши анализ на промените.

Като едни от основните потребители на услугите на ПВ от съдружието отбелязват, че не е решен въпросът с прозрачността и проследяване на практиката на ведомството.

Съществува и проблем по отношение на длъжностната функционалност на служителите, като вместо да се постигне различно и независимо едно от друго ниво на разглеждане на казусите се получава задълбочаването му.

В становището е отбелязано, че законът в неговата цялост не изпълнява задачите, декларирани в мотивите към него. По своята същност дословно повтаря досега съществуващия закон с механично изменение на текстове и включване на нови разпоредби.

Посочено е също, че под предлог за изпълнение, именно на целите на бързина в производството, са драстично съкратени сроковете за страните, като е въведено широко прилагане на „3-дневен срок“. Това обстоятелство не води до бързо административно производство, тъй като спецификата на регламентираните права в закона за марките (и другите закони в сферата на индустриалната собственост) е, че „първият по време е първи по право“, както и фактът, че голяма част от заявителите са чуждестранни лица.

В този контекст драстичното намаляване на сроковете за отговор по различните процедури, за заплащане на такси, както и въведеното широко прилагане на „3-дневния срок“, след който следва „прекръпяване на производството“, поставя заявителите и ползвателите на системата в ситуация, в която биха могли да пропуснат срок или възможност за реализиране на действия, които ще доведат до загуба на права. Вместо да доведе до прозрачност, това създава множество предпоставки за искания за възстановяване на срокове, които ще се разглеждат еднолично от действащия председател на ведомството по лично убеждение и без ясни критерии кои ще се уважават и кои - не (чл. 81 от ЗМГО).

В настоящия отговор също е отразено, че липсва поднормативен акт, който да регламентира правилата и критериите за възстановяване на сроковете. Също така, не е разработена улеснена процедура за възстановяване извън „особени непредвидени обстоятелства“, която е предвидена от Европейското ведомство за интелектуална собственост (чл. 105 Продължаване на производството Регламент (ЕС) 2017/1001). Съкращаването на сроковете е едностранно само за гражданите - ползватели на системата, но не и за администрацията. Драстичното намаляване на процедурни срокове с последваща правна преклузия „завърта“ потенциално производствата до решаването им в еднолично качество от ръководителя на ведомството без ясно дефинирани правила и методика.

Като пример е посочен чл. 35 от ЗМГО, касаещ искане за заличаване на марка, поради неизползване. Ако притежателят на марката не успее да представи доказателства за използването ѝ, се взима решение за нейната отмяната, тоест същият губи изключителните си права върху нея.

За процедура, която води до загуба на права, както и предвид необходимостта от време за събиране на доказателства за период от 5 години назад, по стария ЗМГО е предвиден срок за отговор от 3 месеца. В чл. 76 от новия закон срокът е съкратен до два месеца, което съкращава с 30 % времето за отговор.

В хода на едно производство по опозиция например няма опасност от загуба на придобити права. Срокът за постигане на споразумение между страните, даващ им възможност да се споразумеят, е тримесечен и не е променен с новата уредба (чл. 57, ал. 1 от ЗМГО).

Дружеството посочва конкретен пример от практиката относно процедурите пред ПВ, свързан с чл. 53 от ЗМГО, който предвижда, че опозицията се разглежда от състав по опозиции, състоящ се от трима експерти, като съставът се назначава със заповед на председателя на Патентното ведомство. Отбелязано е, че председателят пряко влияе върху избора на експерти, които назначава в съставите и които подготвят решенията. В същото време се предвижда, че решенията на състава (назначен от председателя) се обжалват отново пред председателя. В тези случаи страните не се запознават с тази заповед и не им се дава възможност да възразят или да направят отвод срещу член на състава.

Посочена е практика като член на състава да се назначава директорът на дирекция „Експертиза и опозиция на марките и географските означения“, който не е експерт, а е ръководител по смисъла на Закона за държавната администрация. Директорът, в качеството си на член на състава, би могъл да влияе върху цялостния ход на производството и неговия изход.

Този проблем е решен в Европейското ведомство по интелектуална собственост и другите европейски ведомства чрез определяне на постоянни състави, които да поемат производствата по опозиции. Това предоставя на експертите известна независимост от преките им ръководители при взимане на решения, както и позволява тяхната специализация.

Според съдружието резултатът от действието на ЗМГО върху бизнеса е отрицателен. В тази насока са представени следните примери:

- намаляването на сроковете в производствата само по отношение на заявителите и ползвателите на услуги ги поставя под голям натиск в едно производство;
- промяната на структурата на таксите в посока заплащане на 2 пъти и половина по-висока такса в момента на заявяване (от 190 лева е увеличена на 520 лева) е пречка, а не стимул за насърчаване на заявителската активност;
- не е предвидена процедура за уведомяване на притежателите на по-ранни марки при последващи заявки, които са силно сходни или дори идентични. Подобна процедура е

предвидена в Европейското ведомство по интелектуална собственост и другите европейски национални ведомства (включително Румъния). Това по същество е основната помощ, която администрацията може да окаже при решаване на проблема с недобросъвестните регистрации на марки.

Следва да се отбележи, че кореспонденцията със заявителите не е облекчена и не са отразени общоприетите европейски практики. Като пример е посочено, че в процедурите пред Европейското патентно ведомство и Европейското ведомство по интелектуална собственост е възможно заявителите да комуникират и по телефона с експертите при необходимост от изясняване на производството или коригиращи действия, за което се съставя протокол, който е официална част от процедурата и е достъпен от всички. В ПВ заявителите нямат такава възможност.

Европейските патентни ведомства от години са изградили прозрачни електронни регистри, в които цялата кореспонденция е публична, което гарантира принципа на прозрачност и се е превърнало в световен стандарт. В ЗМГО същата се разделя на две категории - такава, която е в държавния регистър, който съгласно чл. 5 от закона е публичен, но в същото време в чл. 8 от ЗМГО се уточнява, че ведомството поддържа за всяка марка „досие“, което не е публично и не е регламентиран достъп до него на трети лица.

В писмото е посочено, че по отношение на недобросъвестните заявители на марки - няма реални изменения и не е въведен основният механизъм за служебно уведомяване на притежателите на по-ранни права за последващи конфликтни заявки. По този начин бизнесът е принуден да инвестира в услуги на частни лица за наблюдението на марки с цел получаване на тази информация.

Отбелязано е, че единственото българско дружество, предлагащо тази услуга се поддържа от експертите в самото ПВ, които разработват системата на административния орган. Въвеждането на тази практика би повлияло на необходимостта от услугите на този единствен доставчик на пазара. Според дружеството това е потенциален конфликт на интереси и остава неизвестен фактът как и защо е допуснат.

За пореден път заинтересована страна посочва, че не са въведени поднормативни актове, регламентиращи изпълнението на закона (например Наредба за опозициите, Наредба за спорове и т.н.). Тоест в момента има закон, но няма яснота по прилагането му в детайли, което позволява решения на администрацията „ad hoc“ в зависимост от тяхната мотивация.

IP Consulting твърди, че няма методика за определяне на санкциите съгласно тежестта на нарушението. Това води до липса на прозрачност за начина на определяне на санкцията - в

кой случай ще е прекомерна и в кой случай - крайно недостатъчна. Констатира се, че съществуват условия за поразяване на лоши практики в тази насока.

В заключението на запитаната страна се налага изводът, че новият ЗМГО не съдейства за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика, не прави националната маркова система по-конкурентноспособна в сравнение с европейската и не осигурява по-добри условия за бизнес и инвестиционен климат.

В отговор на поставените въпроси, **„Петошевич България“ - Съдружие на представители по индустриална собственост** с писмо с вх. № ЦУ 01-3117/ 15.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ предоставят следната информация:

Новоприетият ЗМГО не оказва съществено влияние върху обществените отношения, свързани с придобиването и защитата на правата върху индустриална собственост, независимо от опита да се транспонира Директива (ЕС) 2015/2436 и промените в производствата пред ПВ. Много от съществуващите преди това проблеми на правната уредба са запазени в новия закон.

Според съдружието принципите за ефикасно и бързо административно производство не са спазени в максимална степен. Това най-вече се проявява в защитата срещу недобросъвестни заявители. Вместо административна по характер процедура, съгласно изискванията на чл. 43 и 45 от Директива, (ЕС) 2015/2436, законът установява в чл. 12, ал. 5 от ЗМГО недобросъвестността да бъде установявана в отделна съдебна процедура. Това затруднява защитата на правата срещу недобросъвестни заявители.

По подобен начин стои въпросът с марки, нарушаващи авторски права. Съществува практика, при оспорване на авторското право, ПВ да препраща страните към съд, вместо само да разгледа основателността на претенцията за нарушение в рамките на административното производство. Новият закон не съдържа предпоставки тази практика да бъде променена. Това ограничава възможностите на страните въпросът (относно това дали марката засяга авторски права) да бъде разгледан в рамките на ефикасно и бързо административно производство като алтернатива на един гражданскоправен съдебен процес.

Съдружието посочва проблеми относно ролята и функциите на съставите по спорове. От една страна производствата по жалби и искания протичат пред тези състави, но от друга - съставите не са решаващият орган. Решенията се взимат от председателя на ПВ. Съставите само изготвят становище, въз основа на което се взима решение. Не е ясно защо съставите отговарят за хода на производството, но са лишени от правомощието самостоятелно да решават спорния въпрос. Отбелязано е, че съставите издават становище, с което решаващият

орган може и да не се съобрази, освен това служебното им подчинение на същия не е гаранция за независимост на изготвяните от тях становища.

В отговора е посочено, че ако съставите по спорове се разглеждат като „експертни формирования“, подпомагащи решаващия орган, възниква въпросът, доколко процедурите относно търговски марки предполагат специални експертни знания. За разлика от патентните спорове, които обикновено изискват експертиза в различни области, като напр. биология, химия, физика, машиностроене и др., споровете относно търговски марки най-често не изискват такива знания. Основните въпроси се решават на базата на доказателства, представени от страните, и добре известни факти (в този смисъл Решение № 11228 по дело 12551/2019 на Върховния административен съд). В тази връзка естеството на материята не оправдава свеждането на ролята на съставите по спорове до консултативни формирования, а същите следва да бъдат овластени да вземат самостоятелни решения.

Понастоящем съставите по спорове наподобяват „експертни формирования“, но експертизата им не се ползва с особена тежест. При обжалване на акта на председателя на ПВ, изготвен въз основа на тяхното становище, съществува практика съдът да назначава вещо лице, чието заключение обикновено кредитира. Така становището на един експерт в крайна сметка е с по-голяма тежест от становището на трима или петима членове на състав по спорове в ПВ. Това още веднъж показва, че съставът по спорове не следва да има чисто консултативни функции, а с оглед ефикасността на процедурите, следва да бъде овластен с решаващи правомощия.

За конкретната заинтересована страна една от положителните страни на новоприетия закон е редуцирането на процесуалните срокове, отчитайки че намалените срокове не затрудняват упражняването на правата на страните.

Извод:

При анализа на информацията, предоставена в отговорите на заинтересованите страни, могат да се направят следните заключения:

1. В повечето от становищата е отразено, че с новоприетият ЗМГО е постигнато хармонизиране на националната правна уредба с изискванията на европейското законодателство. Директива (ЕС) 2015/2436 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2015 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките в голяма степен е транспонирана коректно, което допринася за по-високо ниво на правна сигурност по отношение защитата на марките и географските означения.

2. Действително една от основните цели на ЗМГО е постигането на ускоряване на процесите на регистрация и придобиване на права върху марки. В уредбата на отменения

закон провеждането на подобни процедури е било с необоснована продължителност във времето, което е оказвало негативно влияние върху интересите на потребителите и бизнеса. Преодолени са известна част от съществуващите нормативни празноти в процедурите.

Същевременно са изложени и проблемни моменти по отношение на разписваните срокове в целия нормативен акт. Действително ЗМГО въвежда съкратени срокове и по отношение на административните органи, но предвид инструктивния им характер, липсват гаранции за спазването им при практическото приложение на закона.

В отговорите си повечето от запитаните страни посочват конкретни примери за твърде кратки срокове и за такива, за които следва да се предвиди възможност за продължаване. Липсват аргументи и за драстичното съкращаване на едни срокове, но запазването на други без промяна. Предизвикателство по отношение на сроковете са производствата, изискващи представянето или вземането на становище по представени доказателства за реално използване на по – ранни марки. Затрудненията произтичат от факта, че притежателите на марки следва да ангажират доказателства в голям обем, което често налага превод на писмени материали, снабдяване с документи от чужбина и други действия по организиране на своевременна защита.

В този смисъл е и представеното от Комисията в резултат на съгласувателната процедура по чл. 32, ал. 1, т. 1 от ЗПКОНПИ предложение за антикорупционни мерки с мотивите, че *„с оглед предотвратяването на евентуални злоупотреби при извършване на съответната оценка по допустимост и редовност на процедурата, и с цел намаляване на риска от пораждаване на корупционни практики е необходимо в законопроекта да бъдат предвидени разумни срокове. Съкратените срокове в административното производство пред Патентното ведомство, биха породили неблагоприятни последици за заявителите чрез засягане на техните права и интереси.“*

Въпреки, че към онзи момент вносителят на законопроекта се съобрази с отправените от Комисията препоръки и предвиди удължаване на някои срокове, при извършване на настоящия анализ на въздействието, свързан с прякото приложение на закона и възможността действително да се прецени в каква степен срокът е разумен и достатъчен, се налага изводът, че с оглед гарантирането в по-голяма степен на правата и интересите на заинтересованите лица, е необходимо да се предвидят евентуални последващи изменения на ЗМГО в тази посока.

3. На следващо място като проблемен момент е очертан въведеният нов способ за заплащане на единна такса за заявяване и регистрация на марка. С извършените промени се налага механизъм за предварително заплащане на таксата в пълен размер от страна на

заявителя. При сравнителен анализ на действащите и отменените текстове се установява, че доколкото единната такса за заявяване и регистрация на марка остава в идентичен общ размер на общата сума, дължима на части по отменения закон и предвид факта, че в контекста на малкия и среден бизнес принципът на разсрочване на плащанията, залегнал в отменения закон, е предпочитана възможност, то съществува риск този нов механизъм да ограничи малките и средните предприятия при заявяването на услуги.

4. Друг съществен проблем, свързан с приложението на закона, се очертава текстът на чл. 53 от ЗМГО, в който се предвижда, че опозицията се разглежда от състав по опозиции, състоящ се от трима експерти, като съставът се назначава със заповед на председателя на ПВ. В този случай председателят може пряко да влияе върху избора на експерти, които назначава в съставите и които подготвят решенията. Предвидено е същите тези решения да се обжалват отново пред председателя. С цел избягване пораждането на порочни практики е удачно да се предвидят изменения и допълнения на текстовете в посока осигуряване на допълнителни гаранции за прозрачност и независимост при разрешаване на споровете.

Видно от посоченото в изложението, създадена е практика като член на състава да се назначава директорът на дирекция „Експертиза и опозиция на марките и географските означения“, който не е експерт, а е ръководител по смисъла на Закона за държавната администрация. Съществува реална опасност директорът, в качеството си на член на състава, да оказва влияние върху изхода на производството. Решение на този проблем може да бъде определянето на постоянни състави, които да поемат производствата по опозиции. Това би предоставило на експертите известна независимост при взимане на решения, както и би позволило развиване на специфични експертни познания в дадени области. Разбира се, тази конкретика не може, а и не следва да бъде уредена в самия закон, но посочените от заинтересованите страни подобни казуси, възникнали в практиката, действително могат да лишат от справедливост и прозрачност процедурите, поради което е необходимо да намерят своето решение на подзаконово ниво.

5. Както вече бе отбелязано, разграничението на санкциите съобразно вида на нарушителя може да се отчете като добра практика. Доколкото законът предвижда широк диапазон на размера на санкциите както за физически, така и за юридически лица, това позволява преценката за точния размер на санкцията да бъде направена с оглед всички обстоятелства по конкретния казус. Освен това санкциите, предвидени за юридически лица, са по-високи от тези за физически лица, съобразно отправените от КПКОНПИ при съгласуване на законопроекта предложения, тъй като бидейки търговци, първите дължат полагане на грижата на добрия търговец. Съпоставена с грижата, която дължи физическото лице като

субект на гражданското право (грижата на добрия стопанин), грижата на добрия търговец е една по-висока дължима грижа. В заключение следва да се отбележи, че съотношението между размерите на глобите и имуществените санкции е справедливо.

Основателни са и аргументите обаче изложени в становището на адвокатското дружество „Димитров, Петров и Ко“, което отправя препоръка за въвеждане на имуществени санкции, които да зависят от оборота на предприятието – нарушител (по модела на чл. 100 от Закона за защита на конкуренцията). Този подход е рационален, доколкото в много случаи печалбата за юридическите лица от извършеното нарушение би могла да бъде значителна и е обективно възможно предвидената глоба да не изпълнява превантивната си функция.

б. Голяма част от заинтересованите страни отчитат липсата на актуализирана подзаконова нормативна уредба като слабост при прилагането на закона. Предвид наличието на съществени противоречия между заварените подзаконовни нормативни актове и новоприетия ЗМГО, е необходимо констатираната празнота да се избегне посредством пълното им синхронизиране. Наличието на ясно разписани правила и ред за извършване на конкретни процедури в съответните наредби се явява основна превантивна мярка за проявата на корупционния риск сред служителите в администрацията и гарантира в по – голяма степен ефективното, точно и еднакво приложение на закона спрямо заинтересованите лица.

IV. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

Информация за постъпилия за съгласуване законопроект:

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ЗИД на ДОПК) е постъпил за съгласуване в КПКОНПИ с писмо с изх. № 91-00-125/12.04.2019 г. от главния секретар на Министерство на финансите на основание чл. 32, ал. 6 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

С направените изменения и допълнения се цели въвеждането в българското законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2017/1852 на Съвета от 10 октомври 2017 г. относно механизми за разрешаване на спорове във връзка с данъчното облагане в ЕС.

Основна цел на директивата, съответно на законопроекта, е подобряване на съществуващите механизми за разрешаване на спорове, възникнали между държавите - членки на ЕС, във връзка с тълкуването и прилагането на спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане и Конвенция 90/436/ЕИО за премахване на двойното данъчно облагане във връзка с корекцията на печалби на свързани предприятия (Арбитражната конвенция на

Съюза). Споровете се разрешават в рамките на процедурата за уреждане на спор по взаимно споразумение, основана на разпоредби в спогодбите, сключени от държавите членки, както и на Арбитражната конвенция на Съюза - когато двойното данъчно облагане е свързано с трансферно ценообразуване при сделки между свързани лица. Освен процедурата по взаимно споразумение, Арбитражната конвенция на Съюза предвижда и арбитражна процедура за разрешаване на спорове от консултативна комисия, до която се стига изключително рядко. Със законопроекта се регламентират правата и задълженията на засегнатите от спорния въпрос лица и на компетентните органи на заинтересованите държави членки, сроковете и условията, при които следва да се осъществяват отделните етапи от процедурата, правото на лицата да се обърнат към съда при отказ на компетентния орган да приеме жалбата, когато органът не определи независим експерт за участие в консултативната комисия. Правилата относно консултативната комисия в голяма степен следват разпоредбите на Арбитражната конвенция на Съюза. В комисията участват по един независим експерт, определен от всеки компетентен орган, по един представител на компетентните органи на заинтересованите държави членки и председател. По споразумение между компетентните органи независимите експерти и представителите на компетентните органи могат да бъдат по двама. Независимите експерти се избират от списък, поддържан от Европейската комисия (ЕК), за съставянето на който всяка държава членка предлага три или повече лица, за които са предвидени строги правила относно безпристрастността и независимостта им.

Компетентен орган за Република България в процедурата, уредена със законопроекта, е министърът на финансите, който може да възложи осъществяването на тази функция на директора на дирекция „Спогодби за избягване на двойното данъчно облагане” (СИДДО) в Националната агенция за приходите.

Информация за становището на КПКОНПИ:

В резултат на съгласувателната процедура КПКОНПИ с Решение № 26–ДППК от 24.04.2019 г. е съгласувала проект на ЗИД на ДОПК с предложения относно наличието на корупционен риск, а именно:

1. На подходящо систематично място в закона (или подзаконов акт) да се уредят правила за избор на компетентни и подходящи лица, които да бъдат включени в списъка от независимите експерти, поддържан от ЕК;

2. Да се регламентират конкретни изисквания, на които трябва да отговарят независимите експерти от гледна точка на професионален опит, ценз, квалификация и други качества.

Информация за окончателния вариант на законопроекта:

Предложението е прието и в чл. 134и от ДОПК е създадена нова алинея 2, с която се предвиждат изисквания към лицата, които могат да бъдат определени за включване в списъка на независимите експерти, поддържан от ЕК, а именно:

„Чл. 134и, ал. 2 Независим експерт може да бъде дееспособно пълнолетно лице, което не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер, има висше икономическо или юридическо образование, най-малко 8 /осем/ години професионален или академичен опит в областта на прякото данъчно облагане, спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане или трансферното ценообразуване и притежава високи морални качества“.

Фазата на разглеждане на спора от Консултативна комисия в процедурата за разрешаване на спорове по Директива (ЕС) 2017/1852 има арбитражен характер, видно и от Конвенцията за премахване на двойно данъчно облагане във връзка с корекцията на печалби на свързани предприятия (90/436/ЕИО), известна като „Арбитражната конвенция“. По този начин е възприета формулировката на изискванията към независимите експерти. Следван е и подходът на Закона за международния търговски арбитраж относно изискванията към арбитражите. Това е в синхрон и с разпоредбата на чл. 7 от Директивата, съгласно която при определяне на независим експерт от съда процедурата, която прилага компетентният съд за назначаване на независими лица, когато държавите членки не успеят да ги назначат, е идентична с тази, приложима съгласно националните правила в областта на гражданския и търговския арбитраж, когато съдилищата или националните органи по назначаването назначават арбитражи в случаите, когато страните не постигнат съгласие за това. Законопроектът е обнародван в Държавен вестник бр. 64/2019 г. и е в сила от 13 август 2019 г.

Идентифициране на заинтересованите страни:

- Министерство на финансите (МФ);
- Национална агенция за приходите;
- Административни съдилища;
- Лица, които са потенциални кандидати за включване в списъка на независимите експерти, поддържан от ЕК;
- Данъчно задължени лица, чието данъчно облагане е засегнато от тълкуването и прилагането на СИДДО или Арбитражната конвенция на Съюза от държава членка, в резултат на което може да е възникнало двойно данъчно облагане на доходите и имуществото им в две или повече държави членки.

Оценка на въздействието:

С оглед проследяване и анализ на ефекта от иницираните от вносителя изменения на законопроекта, както и във връзка с изготвяне на настоящата оценка на въздействие, са изпратени писма до МФ и НАП.

Към заинтересованите страни бяха поставени следните конкретни въпроси:

1. *Какъв според Вас е ефектът от действието на измененията в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс?*
2. *Постигнати ли са според Вас целите, обективирани в мотивите на законопроекта?*
3. *Способстват ли измененията и допълненията за редуциране на разходите, произтичащи от двойното данъчно облагане?*
4. *Констатираме ли намаляване на административните разходи по съдебни спорове от лицата, извършващи трансгранична стопанска дейност?*
5. *Установени ли са затруднения при прилагането на разпоредбата по чл. 134и от ДОПК за определяне на компетентни и независими експерти, съгласно Заповед № ЗЦУ-1831/21.12.2020 г. на изпълнителния директор на НАП, за подбор на кандидати?*
6. *Считате ли, че зададените конкретни изисквания, на които трябва да отговарят независимите експерти в чл. 134и, ал. 2 са достатъчно ефективни?*
7. *В приложението на ДОПК има ли случаи на уведомяване от ЕК за постъпило възражение, с посочени основателни съмнения в безпристрастността и независимостта на определен експерт, по реда на чл.134и, ал. 7?*
8. *Какви са констатациите Ви по приложението на чл. 134и от закона, както и на свързаните процесуални разпоредби, касаещи предотвратяване на спорните въпроси за избягване на двойното данъчно облагане?*
9. *Установени ли са корупционни практики в прилагането на разпоредбите на новосъздадения Раздел Па, Глава шестнадесета от ДОПК „Процедура за разрешаване на спорове между държави - членки на ЕС, във връзка със спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане или други международни договори със сходен характер“?*
10. *Констатирано ли е положително въздействие от промените на закона в процедурите за разрешаване на спорове между държави - членки на ЕС и ако има такива, в какво се изразяват те според Вас?*

11. В хода на приложението на закона констатирани ли са рискови зони за корупция, слабости, законови празноти и/или нововъзникнали обстоятелства, които да налагат последваща законодателна инициатива?

Отговори от заинтересованите страни:

В отговор на поставените въпроси, МФ с писмо с вх. № ЦУ-01/3179/15.02.2021 г. по описа на КПКОНПИ предоставя следната информация:

ЗИД на ДОПК въвежда в българското законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2017/1852 на Съвета от 10 октомври 2017 година относно механизми за разрешаване на спорове във връзка с данъчното облагане в ЕС. Предложените национални правила следват почти изцяло разпоредбите на директивата, предвид това, че тя урежда конкретна процедура със срокове, права и задължения на участниците.

Съгласно § 19 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на ДОПК правилата на чл. 134а - 134у се прилагат за жалби, подадени след 1 юли 2019 г. по спорни въпроси, свързани с доходите или имуществото, отнасящи се за данъчни периоди, които започват на или след 1 януари 2018 г. В писмото се посочва, че до този момент не е подадена нито една жалба пред компетентния орган, с която да се иска започване на процедура по взаимно споразумение по реда на ДОПК и в тази връзка процедурата за разрешаване на спорове, регламентирана в новосъздадения Раздел Па, Глава шестнадесета от ДОПК, към настоящия момент е само правна възможност за лицата, от която те не са се възползвали, а разпоредбите на цитирания раздел не са прилагани на практика. С оглед на горното от МФ отчитат, че не могат да направят анализ нито по отношение на положителното въздействие на закона, нито по отношение на неговите евентуални празноти и слабости, както и не биха могли да предоставят информация по поставените в писмото на КПКОНПИ конкретни въпроси, доколкото те предполагат налични данни от практическото прилагане на закона.

Според МФ целите на директивата, съответно в приложението на ДОПК, е лицата да не правят разходи в двете държави членки, за да постигнат избягване на двойно данъчно облагане, а да могат да поискат разрешаване на спора в една процедура с участието на спорещите държави. В този смисъл целта разходите за лицата да намалеят може да се отчете като постигната.

Във връзка с приложението на чл. 134и от ДОПК от министерството посочват, че към настоящия момент процедурата по определяне на независими експерти за включване в списъка на ЕК не е приключила. Списък не е изготвен от комисията и на европейско ниво няма процедура, която да е започнала по правилата на директивата и да е стигнала до фаза

съставяне на арбитражна комисия. Предвид ранния етап и липсата на установена практика във връзка с изискванията към кандидатите за независими експерти, от МФ не могат да се ангажират с обективна оценка относно ефективността на правилата.

Практиката по разрешаване на спорове по Арбитражната конвенция на Съюза показва, че взаимното споразумение е най-честият и желан изход за приключване на процедурата, тъй като заинтересованите държави членки в по-голяма степен могат да влияят върху крайния резултат от спора и едва около едно на сто от споровете достигат до консултативна комисия. В този смисъл фазата на разрешаване на спорове от консултативна комисия, съответно от алтернативна комисия, се очаква да бъде по-скоро изключение.

В отговор на поставените въпроси, **НАП** с писмо с вх. № ЦУ-01/5656/22.03.2021 г. по описа на КПКОНПИ предоставя следната информация:

Република България, по силата на членството си в ЕС, има задължение да транспонира европейското законодателство, поради което институцията счита, че целите, обективирани в мотивите на законопроекта, са постигнати. Националните правила следват изцяло разпоредбите на Директива (ЕС) 2017/1852 на Съвета от 10 октомври 2017 година относно механизми за разрешаване на спорове във връзка с данъчното облагане в ЕС (Директива 2017/1852) и уреждат конкретен процесуален ред, срокове, права и задължения на участниците.

Директивата и въвеждащите я национални правила създават механизми за разрешаване на данъчни спорове между компетентните органи на държавите-членки на ЕС, както и между държави и данъчно задължени лица, което от своя страна категорично способства за редуциране на разходите, произтичащи от двойното облагане. НАП обаче не разполага с механизми, които да проследяват административните разходи по съдебни спорове на лицата, извършващи трансгранична стопанска дейност, защото такъв спор може да възникне и в друга държава-членка на ЕС, поради международния контекст на европейските правила. Все още няма практически случаи по тяхното прилагане в Република България.

Към настоящия момент процедурата за разрешаване на спорове във връзка със спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане в ЕС е правна възможност за лицата при разрешаване на международни спорове, от която до момента те не са се възползвали, съответно същите не са прилагани. Процедурата представлява алтернатива на съдебните производства в унисон със световната практика и тенденции в тази област.

Процедурата за определяне на независими експерти за включване в списъка, поддържан от Европейската комисия (ЕК), съгласно Директива 2017/1852, е открита на 29.12.2020 г. и е завършила на 19.02.2021 г. без установени затруднения, като в нея са взели

участие 17 кандидати. С Решение № Р-ЦУ-17/19.02.2021 г. на изпълнителния директор на НАП са определени пет експерта и двама от тях са посочени като лица, които могат да бъдат избирани за председател при съставянето на консултативна комисия или комисия за алтернативно разрешаване на спорове. В съответствие със закона директорът на дирекция СИДДО уведомява ЕК за определените лица, ведно с предоставяне на пълна и актуална информация за техния професионален и академичен опит, тяхната компетентност, експертни познания и възможен конфликт на интереси.

Във връзка с гореизложеното, агенцията счита, че предложените от КПКОНПИ конкретни изисквания в чл. 134и, ал. 2, на които следва да отговарят кандидатите, са напълно ефективни. Към момента няма постъпили възражения срещу определените от Република България експерти. Крайният срок определен от ЕК за повдигане на възражение от държави членки е до 10.04.2021 г.

В становището на НАП е отбелязано, че при прилагането на разпоредбата по чл. 134и от ДОПК не могат да бъдат посочени конкретни проблеми и/или недостатъци.

При прилагането на разпоредбите в създадения Раздел Па, Глава шестнадесета от ДОПК „Процедура за разрешаване на спорове между държави-членки на ЕС, във връзка със спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане или други международни договори със сходен характер“, не са установени корупционни практики, тъй като характерът на процедурите, стриктните процесуални механизми, в т. ч. участието на множество независими страни в процеса по вземане на решения, както и изискванията за високи морални качества, професионална подготовка и независимост на експертите по разрешаване на споровете, не предполагат възможност и/или наличие на такива.

НАП не разполага с информация за подадени жалби и стартирани процедури за международни данъчни спорове, не са установени рискови зони за корупция или законови слабости.

С наличието на ефективен механизъм за разрешаване на спорове, свързани с прилагането и тълкуването на СИДДО и на Арбитражната конвенция, в националното ни законодателство се гарантира сигурност и предвидимост за стопанската дейност на малките и средните предприятия, което способства за по-стабилна основа за търговията и за вземането на инвестиционни решения.

Извод:

От анализа на постъпилата информация се установи, че значителна част от заложените цели в мотивите на ЗИД на ДОПК са постигнати, а обществените отношения са претърпели положителни промени, които могат да се обобщят в следните направления:

- националното законодателство е приведено в съответствие с правото на ЕС;
- осигурена е възможност за намаляване на данъчната тежест за данъчно задължените лица, чиито доходи и имущество подлежат на облагане в повече от една държава-членка на ЕС;
- подобрени са съществуващите механизми за разрешаване на спорове, свързани с тълкуването и прилагането на СИДДО и на Арбитражната конвенция на Съюза;
- постигната е по-добра информираност и са въведени ясни правила за засегнатите лица относно процедурата за разрешаване на спорове, свързани с двойното данъчно облагане;
- осигурена е правна сигурност и благоприятна бизнес среда, което от своя страна оказва положително въздействие върху трансграничните инвестиции и икономическия растеж.

От извършения анализ на измененията в ДОПК може да бъде направен извод, че възприетото антикорупционно предложение от страна на законодателя, предоставено в хода на съгласувателната процедура от КПКОНПИ, ограничава в максимална степен наличието на корупционен риск и в пълна степен предотвратява възможностите за корупционно поведение.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В хода на аналитичната дейност се констатира, че в значителна част от случаите, заложените в мотивите към законопроектите цели са постигнати, а обществените отношения са претърпели положителни промени. Същевременно част от запитаните заинтересовани страни посочват и конкретни недостатъци на правни норми и законови празноти, които могат да доведат до създаване на корупционен риск и развиване на порочни практики. В тази връзка при извършването на настоящата оценка на въздействието на законодателните актове и предвид характера на обществените отношения, които се засягат с тях, се акцентира върху изследването за наличие/липса на следните основни рискови зони за корупция:

1. Кратките срокове, въведени в нормативните актове и възможността им да бъдат необосновано продължавани са предпоставка за корупционно поведение под формата на предлагана наследваща се материална облага с цел благоприятен изход на производството. Съкратените срокове в административното производство е възможно да доведат и до неблагоприятни последици за лицата чрез засягане на техните права и интереси. С оглед предотвратяването на евентуални злоупотреби, изразяващи се в търсене на неправомерно съдействие от съответните длъжностни лица по преодоляване на нередности и непълноти, е необходимо в законопроектите да се предвиждат разумни срокове, които биха гарантирали намаляване на риска от проява на корупционни практики.

2. Липсата на законови критерии за образователен ценз, професионален/академичен опит, компетентност, експертни познания на лицата и възможен конфликт на интереси, както и липсата на прозрачни процедурни правила при избора на длъжности на ръководно ниво, са предпоставка за проява на „субективизъм“ и риск от пораждаване на корупционни практики при назначаването им.

3. Отсъствието на диференциация на размера на паричната санкция, която ще се налага на физическо или юридическо лице, както и отсъствието на диференциация съобразно вида на нарушителя, са често срещан пропуск в законодателството. Неправилно и необосновано е да се установяват еднакви размери на глоби за физически лица и имуществени санкции за юридически лица и еднолични търговци. Липсата на диференциация на размерите на видовете наказания създава неравнопоставеност между физическите лица и юридическите лица/еднолични търговци и на практика ги ощетява, като създава условия за различно тълкуване и за неправилна квалификация на наказанието, което, от своя страна, би благоприятствало появата на корупционно поведение на страните в административнонаказателното производство.

4. Предоставянето на твърде широки правомощия на колективен или едноличен административен орган крие риск за ефективността на осъществявания контрол и създава опасност от генериране на корупционни практики. Съсредоточаването на множество правомощия в един орган е безусловен индикатор за корупция. Свърхконцентрацията на власт поставя под съмнение ефективността на контролната и санкционна дейност на администрацията и повдига въпроси относно безпристрастността и условията за проявление на корупционно поведение.

5. Липсата на актуализирана подзаконова нормативна уредба по прилагане на законодателните актове представлява слабост, която създава предпоставки и необходимост от тълкуване на волята на законодателя. Това може да доведе до неправилно прилагане на закона - например до неравно третиране на лицата при провеждане на процедури по разрешителни и лицензионни режими, до отмяна на наказателни постановления и съответно до несанкциониране на нарушители.

При задълбоченото проучване на законодателните актове се констатира необходимост от предприемане на действия за последващи изменения и допълнения на някои от нормативните актове. По отношение на идентифицираните рискове за корупция, както от заинтересованите страни, така и в резултат от аналитичния процес, при проявена воля от страна на законодателя могат да бъдат инициирани изменения с цел преодоляване

възможността от прояви на противоправно поведение и постигане на максимална прозрачност в обществените отношения.

От извършения преглед на съдебната практика, свързан с измененията в посочените по-горе закони, се установи, че не са налице влезли в сила съдебни актове, които имат пряко отношение към анализирания правни норми. Постановените към момента актове на съдилищата са твърде малък брой, отчасти и поради следните причини:

- срокът на действие на правната норма е кратък;
- пряко влияние върху законодателството оказва обявеното извънредно положение за овладяване на извънредната ситуация във връзка с пандемията от COVID 19;
- и/или съответните изменения не подлежат на съдебен контрол.

По отношение на анализирания в доклада четири законопроекта може да се отчете, че от дадените общо 6 предложения, 5 (или 83 %) са напълно възприети от вносителите и са имплементирани в окончателно приетите от НС закони. За целите на настоящия доклад са изискани становища от 33 заинтересовани страни и са получени 21 отговора.

В заключение следва да се отбележи, че отправените в хода на съгласувателните процедури и възприети от законодателя антикорупционни предложения на Комисията ограничават наличието на корупционен риск и се явяват реална превенция срещу прояви на различни форми на корупция в обществения живот. Същевременно се наблюдава и положителна тенденция в дейността на законодателя, който в голяма степен се съобразява и обективира антикорупционните предложения в съответните нормативни актове.